

Taxa postală
plătite în num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 18.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 118, negyedévre 328, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár.
A felírások díjazás szerint
"KELET" az erdélyi és
szászországi napilap,
amelynek utánpótlását csak
a részleges díjazásával engedjük.

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Készítők
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 18.

Szerda, 1933 október. 11.

5694. ÉV
TISRI 21.

XVI. ÉVF.
228 SZÁM.

A betiltott egy ruha

Volt egyszer, hol nem volt, őszinte kor-
mányintenciókon is túl, volt egyszer egy
törvény.

Lex Mironescu a neve. Az ország je-
lenlegi belügyminisztere törvényileg til-
totta be nem állami organizációknak az
egyvetuha viselését.

A törvényt megszavazta a parlament
mindkét háza, szentesítette a király és ki-
hirdették.

Szövege is egészen világos.
Éppoly világos, mint amennyire ter-
mészetesnek vették a cuzisták és vasgár-
disták azt, hogy ne respektálják.

Kék ingek és zöld ingek itt-ott a bírósá-
g elé is kerültek. A bíróságok pedig
mindenütt felmentő ítéletet hoztak.

Csak az indoklás változott.
Egyes bírók nem láttak uniformistát a
zöld ingben. Mások úgy találták, hogy a
zöld-kék ing uniformis ugyan, de nem
olyan, amelyet nem volna szabad viselni.

A Res judicata pro veritate habetur,
— mondja a régi latin jogi axióma.

A belügyminisztérium mégis kíváncsi-
kodik. Mironescu, a kérdéses törvény
szerzője, bekérte a bíróságtól a felmentő
ítélet indoklásait.

Mi is kíváncsiak vagyunk erre az indo-
kolásra.

Mert időközben megjelentek a piacon
a fehér és sárga ingek is. Amelyek szün-
tén meg akarják győzni a kormányt ar-
ról, hogy maholnap több lesz itt az uni-
formis, mint a törvénytisztelt.

Káosz a fejekben

Volt idő, amikor a tudósok vére me-
nő vitákat folytattak annak a problémá-
nak eldöntésére, hogy mi volt előbb: a
tyuk-e, vagy a tojás?

Aprobiémát ma sem döntötték el, de
maga a probléma felvetése jó volt arra,
hogy a fejek beverésére és megfelelő
gyűlölet-atmoszféra felkeltésére szolgál-
jon.

A tyuk, illetőleg a tojás elsőbbségének
felvetése a maga idejében éppoly mellé-
beszélés volt, éppoly elkendőzése a tény-
leges problémáknak, mint napjainkban.

A fejekben uralkodó zavar, zavarkel-
tés a külső világban.

A fejekben uralkodó káosz pedig min-
dig agresszívebb, mindig prepotensebb,
mint a logika és a belátás. Mindig in-
kább választotta eszközül a szenvvedélyt,
az alantas indulatokat, mint a megértést
és legkevésbé használta fel a dolgokban
immanens módon jelenlévő törvényszer-
véseket.

Ez a káosz okozza, hogy mindenki:
népek és osztályok, egyének és pártok
egymásra igyekeznek tölteni a felidézett
rémségeket a felelősséget.

Ezért van az, hogy a logika és a be-
látás helyett a nyers, logikátlan indula-
tok uralkodnak a leszerelési konferencián
és viszik a világot egy új, méreteiben és
következményeiben beláthatatlan tragé-
dia felé.

Ez az oka, hogy a világ politikusaí és
gazdasági vitázói a világválság enyhü-
léséről beszélnek ugyanakkor, amikor a
nyomor mindenütt fokozódik és barbár
metódusok vonulnak be a civilizált or-
szágok hatalmi apparátusaiba.

Nem az igazság a fontosabb, az ész
és a jóakarát fényénél megvilágított ob-
jektív igazság, hanem csak az én, a te,
vagy az ő igazsága.

A fejekben uralkodó tragikus káosz
egyik elszomorító jelensége közé tarto-
zik Leon Blum, a francia szocialisták ve-
zére egyik legutóbbi beszédének tartal-
ma is.

A szocialista vezér éles támadást in-
tézett Daladier, a polgári miniszterelnök
ellen amiatt, mert kormánya barátsági
szerződést kötött Hitler Németorszá-
gával.

Ki érti ennek a támadásnak logikáját
azokon kívül, akik Leon Blum közvetlen
környezetéhez tartoznak.

A francia szocialisták állítólag a világ
béke hívei és a hitlerizmus ellenfelei,
mely Németországban gyalázatos terror-
ral semmisítette meg testvérpártjukat.

Már pedig a francia kormány nyilván-
valóan a világbéke megőrzésére és a
hitlerizmus elszigetelésére kötötte meg
az orosz-francia megemlékezési szer-
ződést.

Nem mert szimpatizál a szovjettel,
hanem mert ezt pillanatnyi szükségletei

Diktatura Cseh- szlovákiában!

Csehszlovákiában proklamálták a fokozott államvédelmi állapotot. Massaryk elnök
adta meg a felhatalmazást Malypetr miniszterelnöknek. Fokozódó
erővel folyik a nácik letartóztatása

PRÁGA, október 10. A csehszlovák miniszterelnökségen felhatalmazási tör-
vényjavaslat készült, amely diktatori jogokat biztosít átmeneti időre a mi-
niszterelnöknek. A javaslat szerint a miniszterelnök az életbelsőitől szá-
mlálva jogosítva lesz miniszterének kicserélésére és bármelyik politikai párt-
nak indoklás nélküli feloszlására.

A kormány a felhatalmazási törvényjavaslatot novemberben terjeszti a tör-
vényhozás elé. Nem vitás, hogy a kormánytöbbség meg fogja szavazni a ja-
vaslatot és ezzel Csehszlovákiában is bevezetik a diktatúrát.

Prága, október 10. Malypetr csehszlo-
vák miniszterelnök audiencián jelent
meg Masaryk köztársasági elnöknel,
aki felhatalmazta a kormányt a foko-
zott államvédelmi állapot proklamálásá-
ra. Ezt a kormány hivatalos kommüni-
kében közölte a lakossággal.

A fokozott államvédelmi állapot szí-
gorított állambiztonsági intézkedéseken
kívül együttjár azzal is, hogy köztiszt-
viselők és nyugdíjasok bármilyen ál-
lamellenes tevékenység esetén minden

igény nélkül elbocsáthatók, illetve a
nyugdíjasok igényjogosultságukat vesz-
tik.

A köztársaság területén fokozódó erő-
vel folynak a házkutatások és a politi-
kai letartóztatások. A Prága közelében
lévő pankrátilletartóztatási intézetben
gyűjtik össze a letartóztatottakat, akik
között százakra megy a nácipárthoz
tartozó orvosok, ügyvédek, mérnökök,
papok, tanítók stb. száma.

Égő kampószereszekkel gyujtogatnak Ausztriában a nácik

Szűrtökre ülésre hívták össze az osztrák miniszter-
tanácsot. Véres összetűzés nácik és Heimwehr-tagok között

Bécs, október 10. Az osztrák miniszter-
tanácsot szűrtökre ülésre hívták össze.
A minisztertanácsban Dollfuss fog elnö-
kölni. Ezzel egyidejűleg érkezett jelentés
szerint osztrák kormánykörökben hangos
tájták, hogy Ausztria súlyt helyez a né-
met-osztrák barátságos viszony helyre-
állítására. Ha megszűnnek a beavatkozá-
si kísérletek és Ausztria bizonyosságot
kap afelől, hogy szabadsága és függet-
lensége sértetlen marad, akkor semmi
akadálya a régi kapcsolatok visszaállítá-
sának.

Bécs, október 10. A tiroli Mayerhofen
közelében nemzeti szocialisták égő kam-
pószereszek elhelyezésével erdőtüzet
okoztak. Egy Heimwehr-csoport és a
nemzeti szocialisták között tüzharc kelet-
kezett, amelynek során egy nemzeti so-
cialista életét veszítette s egy Heimwehr-
tag súlyosan megsebesült. Számos letar-
tóztatás történt.

Bécs, október 10. Az osztrák szövet-
ségi kormány leiratot intézett Bécs váro-
sához, mint a szövetségi állam egyik tar-
tományához, amelyhez csatolta az Arbei-
ter Zeitung kolportázs jogának egy hó-
napra történt megvonásáról intézkedő

rendeletét, valamint a Munkás Dalegyle-
tek feloszlására vonatkozó kormány
utasítást. A két intézkedés Seitznak, Bécs
szociáldemokrata polgármesterének kell
végrehajtania.

Bécsi politikai körökben megállapítják,
hogy a szövetségi kormány a jelek szer-
int hasonló szigorúsággal készül fellép-
ni a szociáldemokratákkal szemben, mint
ahogy azt eddig, csak a nemzeti szocialis-
tákkal szemben tette. Bizonyosra veszik,
hogy az Arbeiter Zeitung kolportázs jo-
gának megvonása amiatt következett be,
mert a lap közölte Seitz bécsi polgármes-
ternek a Munkás Dalegyletek kongressz-
usán tartott megnyitó beszédét. Kormá-
nyrésztől azért rendelték el, mert a
dalegyletek túllépték alapszabályaik ke-
reiteit és mint azt a kongresszusi meg-
nyitó is mutatta, hagyták magukat bele-
sodortatni a politikába.

Bővülő Románia hadirepülőgép park-
ja, Bukarestből jelentik: Az Alba Iulia
hajóval tizenhárom repülőgép érkezett
Franciaországból a hadügyminisztérium
címére. Az egyiket közülük használhatat-
lanná tette egy ráesett vasdorong.

— Bővülő Románia hadirepülőgép park-
ja, Bukarestből jelentik: Az Alba Iulia
hajóval tizenhárom repülőgép érkezett
Franciaországból a hadügyminisztérium
címére. Az egyiket közülük használhatat-
lanná tette egy ráesett vasdorong.

— Bővülő Románia hadirepülőgép park-
ja, Bukarestből jelentik: Az Alba Iulia
hajóval tizenhárom repülőgép érkezett
Franciaországból a hadügyminisztérium
címére. Az egyiket közülük használhatat-
lanná tette egy ráesett vasdorong.

— Bővülő Románia hadirepülőgép park-
ja, Bukarestből jelentik: Az Alba Iulia
hajóval tizenhárom repülőgép érkezett
Franciaországból a hadügyminisztérium
címére. Az egyiket közülük használhatat-
lanná tette egy ráesett vasdorong.

— Bővülő Románia hadirepülőgép park-
ja, Bukarestből jelentik: Az Alba Iulia
hajóval tizenhárom repülőgép érkezett
Franciaországból a hadügyminisztérium
címére. Az egyiket közülük használhatat-
lanná tette egy ráesett vasdorong.

— Bővülő Románia hadirepülőgép park-
ja, Bukarestből jelentik: Az Alba Iulia
hajóval tizenhárom repülőgép érkezett
Franciaországból a hadügyminisztérium
címére. Az egyiket közülük használhatat-
lanná tette egy ráesett vasdorong.

— Bővülő Románia hadirepülőgép park-
ja, Bukarestből jelentik: Az Alba Iulia
hajóval tizenhárom repülőgép érkezett
Franciaországból a hadügyminisztérium
címére. Az egyiket közülük használhatat-
lanná tette egy ráesett vasdorong.

VILÁG TÜKRE Moszkva új képe

A hotel Metropol nagy éttermében,
melyben fehérbe öltözött pincérek éppen
olyan hangtalanul és udvariasan járkál-
nak, mint bármely kapitalista világáros
szállodájában, többtagú jazzzenekar jár-
szik a táncolóknak. Ez az elegáns ét-
term, éppen úgy, mint a csendesebb és
előkelőbb Hotel Nacional és az olcsóbb
Grand Hotel, európai-amerikai mintákat
utánoz. Eredetileg ezeket a hoteleket
erős valutájú külföldi közönségnek szá-
nálták. De mert a termék üresen maradtak,
elhatározták, hogy szovjetpénzt is el-
fogaadjanak és saját állampolgáraikat is
beeresztik. Most már csak a bárók ma-
radtak meg az exkluzív külföldi valuti-
számára. Félével ezelőtt még viszonylag
ritkán lehetett e helyeken belföldit látni,
most azonban tömve van oroszokkal, úgy-
hogy a külföldiek száma ehhez képest el-
csúszóban csekély. Érdekes megfigyelni
az európaizálódás folyamatát. A férfiak
nál ez lassabban megy; ott még most is
sok a puha gallér és az egyszerű ruhá-
zat. A nők azonban ilhethetnek bármelyik
külföldi étteremben.

Hónapokkal ezelőtt az igazi boljalis
szovjetpolgár számára kompromittáló volt
a jazzzenekar ütemeire modern táncot
járni. Ezeket a táncokat a külföldiek
számára tartották fenn. A modern tánc a
rohadó kapitalizmus szimbóluma volt az
emberek szemében. Szindarabokban néha
egy-egy kávéházi, vendéglői jelenetben
mutattak néha modern táncokat. A ren-
dezők és művészek nagy kedvvel és sze-
rejjel mutatták be ezeket és az ilyen
színpadi képek nagyon vonzóak voltak a
közönség számára. Kinn a nagy „kul-
tura és nyugalom“ nevezetű parkban
rengeteg táncalkalom volt és van ma is.
Táncmesterek is vannak, de ott modern
táncokat szintén nem volt szabad járni.
Régi orosz nemzeti táncokat, ujonnan
komponált kortáncot és tömegtáncokat
engedtek meg. Most azonban a jazz és a
modern táncok meghódítják a szovjet-
államot is. Nemcsak Moszkvában, hanem
a krími fűrdőhelyeken is vannak jazz-
zenekarok, ahol a közönség modern tán-
cokat táncol.

Moszkva piperekereskedése egyre in-
kább benépesülnek. Gallérokat, kézitük-
röket, modern ingeket lehet vásárolni. Új
állami szabószalonok keletkeznek, melyek
plakátokon hirdetik magukat és a leg-
újabb divatot. Lassan kezd a tömegke-
ben a színek és a luxus iránti érzék is
ébredni. Ez az érzék magát az államot
is magával rántotta. A luxus először az
autók terén kezdődött. Egyetlen európai
városban se lehet a domináló Ford-kocsik
mellett annyi Lincoln-gépet látni. Elő-
ször a drága valutájú külföldiek számára
osztogattak ilyen gépeket; főleg a turis-
táskodó gazdag amerikaiak utaztak raj-
ta. Később azonban egyre jobban elter-
jedtek ezek.

A Moszkva folyó partján, azon a helyen,
ahol a megváltozott templom állott III. Sán-
dor szobrával, fogják a Szövetségi palotát
építeni. Ezen a helyen keletkezik
majd a vörös Oroszország új szimbóluma.
A Szovjetunió palotájának nagnak és
hatalmasnak kell lennie. A terveket ki-
állításán mutatják meg. Elmondják, hogy
a termék és szobák óriási dimenziójuak
lesznek, nagy tömegeket tudnak majd be-
fogadni, ezenkívül ritka pompa lesz ben-
nük. Színes és gigantikus lesz a palotához
vezető allé is. A palota körül mindent el-
akarnak távolítani, házakat akarnak el-
rombolni, köztük egy híres kaszárnyát is.
Még ebben a gigantikus tervben is meg-
mutatkozik a pompa iránti ébredő sze-
retet.

Természetesen nem kell ezt úgy érteni,
hogy Szovjet-Oroszország egész élete
megváltozott. Az ucca még szürke. Csak
este világitanak az egyre színesedő
transzparensék és uccajelzések. Az uccán
az emberek még mindig szerényen van-
nak öltözve. Csak a vörös fejkendők, me-
lyeket régebben gyakran lehetett látni,

ajhullást
korpázást
gszüntet
GGER
ETROL

a legnagyobb erő-
gy a Népszövetség
tívítással legyenek
szági zsidókérdés
ewish Agency és a
iseletében Genfben
professzor és Ji-
ekutívé tagjai, va-
Committee de Dele-
Tegnap Genfben
eizmann is, aki a
bizásából a német-
tinaitelepítését
nben tartózkodik
az Anglo Jewish
alamint professzor
esztina volt állam
reigne Committee
n Jewish Congres-
képviseltek magát
szerveztek közös
zik rendkívül ké-
ntést igénylő dip-
első dolguk volt
szítése, amelyben
szolták fel a né-
lyzetét és a mai
jogi álláspontjá-
Ezt a memoran-
sszes államok je-
A zsidó politikai-
kerestek, hogy a
tagjai előtt elő-
sidóság álláspont
rdésben.

zövetségi tárgya-
tív eredményük
vül oroszlátré-
b politikusoknak,
Genfben olyan
ra a legnagyobb
obb energiával

előt órai kezdet-
za disztérmben
rendez a nagy-
Aviva-Barisszua
el. Dr. Marton
elő palesztinai
sztalatairól tart
Rezső fog be-
cionista világ-
Este a Wizo és
t rendeznek a

ratett német
olcsó kiárusí
nk und Flug-
y, Saschtschen-
nen Aeroplan,
Gauchos und
Der Leib de
nn Harnisch:
Nekulin: Dip
E. Vajtauer:
y Solsky: Bür-
genossen, Otto
guren aus ei-
etenként csak
et könyvosztá-
ség beküldése

Lapkiadó: 23.
Strada Baros
Telefon: 9-77.

tüntek el teljesen. A kirakatok nyakken-
dői túlságosan színesek és meglehetősen
izléstelenek. A fontos mégis az irány,
amerre a fejlődés halad. Pár évvel ez-
előtt meglátogattuk az építés alatt levő
Stalingradot, ahol mint legfontosabb pa-
radés darabot mutatták nekünk egy nagy
közös ház tervét. A ház rengeteg lakásá-
ban egyetlen konyha sem volt. Közös
étterem, közös konyha, mosóda és egy
folyósó által összekötött szárny a gyerme-

kek számára. Ez volt az új kommunista
élettérforma akkori ideálja. Az új építke-
zések minden munkásszónynak konyhát
adnak. A házkommunákról egyelőre nem
igen beszélnek.

Az orosz nő kalap és selyemharisnya
után vágyódik. Az orosz ember megunt
az első öt éves terv józan színtelenségét.
Szín, pompa és romantika után vágyó-
dik. A tendencia, amely ide vezet erős és
ez már majdnem politikum. (n. b.)

Puccs utján megfosztották Coty parfömgőgyarost a Figaro lapvezéri méltóságától

A Figaro-konzern élére Saint Aulaire gróf, volt
diplomata került

Párizs, október 10. A francia főváros
legnagyobb szenzációja az a palotaforrad-
alom, amely e hónap hatodikáról hetedi-
kére virradó éjjel zajlott le a „Figaro”
szerkesztőségében. Ez a hatalmas sajtó-
organum — mint ismeretes — Coty par-
fömgőgyáros tulajdona volt az „Ami du
Peuple” és „Gemois” című lapokkal egye-
temben. A sajtó konzern irányítója a
„hatodik világhatalommal” azonban bősé-
gesen visszaélt és olyan politika szá-
mára csinált propagandát, amely a legső-
tétebb reakciót jelentette Franciaország-
ban. Az első volt, aki a parlamentáris-
mus megszüntetését és fasiszta kormány-
zatot követelt lapjaiban, miközben ő ma-
ga a szenátusba való megválasztása ér-
dekében a leghívtányabb eszközöktől sem
riadt vissza. A parlament igazoló bizotts-
ság azonban leleplezte összes megveszte-
getési manipulációját és mandátumát meg-
semmisítette.

Ezt az első nagyarányú vereséget kö-
vette egy másik, Coty adóeltérőlése miatt
att óriási bírságokat fizetett és hogy eze-
ket a „baleseteit” kiegyensúlyozza, elke-
seredett versenyre indított meg az öt
nagy konkurens lap — a Matin, a Jour-

nal, a Petit Journal, a Petit Parisien és
az Echo de Paris — ellen. Ocsóbban ad-
ta lapjait és bírta az iramot, minthogy
a kampány beindítása előtt nagyarányú
üzleti tranzakciót bonyolított le, amelyen
nemcsak az árversenyhez szükséges tőkét
kereste meg, hanem módjában volt meg-
vásárolni Louvexjeune történeli kasté-
lyát, ahol Madame Dubassy, XVI. Lajos
híres szeretője tartotta politikai össze-
jöveteleit.

Lapjainak politikája és hangja azon-
ban annyira ellenszenves volt a francia
közönség előtt, hogy a csökkentett árak
ellenére sem lehetett a példányszámok
súlyedő tendenciáját megakadályozni. A
Coty-lapkonzern újságjai katasztrófái-
san zuhantak, amellett a parfömgőgyár is
megsínylette ezt a versenyt.

A részvényesek közül néhányan, élükön
Saint Aulaire gróffal, az egykori
francia követvel, elhatározták, hogy szük-
ség esetén puccs utján is eltávolítják a
lapok éléről Francois Cotyt. Ezt az em-
lítt éjszaka végre is hajtották. A „Le
Figaro” főszerkesztője az új igazgatóság
megbízásából a puccsot levezető Saint
Aulaire gróf lett.

Hol volt Stavsky és Rosenblatt Arlosoroff meggyilkolásának éjszakáján?

Tovább folynak a kihallgatások a gyilkosság ügyében

Jaffa, október 10. Dr. Chaim Arlosoroff
meggyilkolása ügyében a jaffai bíróság
tovább folytatja a kihallgatásokat. A
tárgyalások iránt változatlanul lázas
érdeklődés nyilvánul meg. A kihallgatá-
sokat Bodilij főbíró vezeti. A tegnapi
tárgyaláson Silrit inspektor rámutatott
arra, hogy Rafael Turjeman jeruzsálemi
szállodatulajdonos vallomása — ki egy
hónappal ezelőtt szívvelhűdéssel meg-
halt — nem képezhet bizonyítási anyagot
az ügy tárgyalása számára. A szálló-
datulajdonos ugyanis annakidjén azt
vallotta, hogy Stavsky az Arlosoroff
gyilkosság éjszakáját jeruzsálemi szálló-
dában töltötte. Az inspektor véleménye
szerint a Turjeman vallomása azért nem
bír jelentőséggel, mert vallomását nem

erősítette meg esküvel és a tanut már
nem lehet keresztkérdések alá fogni.

Stavsky hevesen tiltakozott az inspek-
tor érvelése ellen és energikusan hang-
súlyozta, hogy Turjeman vallomása ig-
azolta alibijét és a bíróság nem hagyhat-
ja figyelmen kívül a szállodatulajdonos
vallomását. Stavsky kifejté továbbá,
hogy dr. Arlosoroff özvegye semmiestire
sem volt abban a helyzetben, hogy bárkit
is azonosítani tudjon a gyilkosokkal.

Ezután felolvasták Turjeman vallomá-
sának jegyzőkönyvét. A tanu elmondja,
hogy Stavsky azonos azzal az egyénnel,
aki június 16-án pénteken este 8 órakor
az 5 számú szállodaszobában lefeküdt és
szombat reggel 6 óra 30 perckor, amikor
a szállodatulajdonos templomba ment,

még szobájában volt. Második vallomá-
sában azonban már nem tartja fenn száz
százalékban előbbi vallomását. Elmondja
hogy ugyanazon éjszaka az 5 számú szo-
bában még két telavivi munkás szállt
meg, névszerint Mózes Mandelbaum és
Jakob Friedmann, viszont szombat reg-
gel egy arab soffört talált ülve az 5. szo-
bában, holott a sofförnek a 7. számú szo-
bában volt a lakosztálya. Mandelbaum
és Friedmann kihallgatásuk során meg-
erősítették Stawsky alibijét, hiányzik
azonban az arab sofför, akinek neve
mind a mai napig ismeretlen. Turjeman
elmondotta még, hogy nem láthatta
Stawsky haját, miután sapkát viselt és
amikor ágyban látta, újságot olvasott, a
mely eltakarta arcát.

Másnap Stawsky tartotta meg alibit-
igazoló beszédét. Mintegy hetven kérdést
jegyzett fel magának, amelyeket az
ügyész elé terjesztett alibijének igazolá-
sa érdekében. Ugyanezokor egy 51 oldal-
as írásbeli vallomást nyújtott át a rend-
őrségnek, amelyben a legapróbb részle-
tekig leírja mindazt, ami az emlékezetes
pénteki napon történt vele. Jeruzsálembe
ment, hogy lengyel vizumot szerezzen
be magának. Reggel hat órakor hagyta
el Tel-Avivot és este 8 óra 30 perckor
már Turjeman szállodájában volt. Ott
töltötte az egész éjszakát és csak másnap
tehélt szombat reggel 9 órakor ébredt fel.
Szombaton eljárt a különböző konzulátu-
soknál, hogy az utazási vizumokat besze-
rezze. Délben 12 órakor tért vissza Tur-
jeman szállójába. Miután értesült a tel-
avivi gyilkosságról, megkérdezte a szálló-
datulajdonos feleségét, nem tudja, ki
ölte meg „a nagy cionistát Tel-Avivban”.
Itt halott ugyanis először a gyilkosság-

Elkobozták Bus Fekete László „Eladó fiúk” című regényét

Sértő portrét festett az egyik balkáni uralkodónőről

Cluj-Kolozsvár, október 10. (Az Uj Ke-
let tud.) Néhány hónappal ezelőtt hagyta
el a budapesti sajtót Bus Fekete László
„Eladó fiúk” című regénye, mely a gigolók
életéből merítette tárgyát. A könyvnek
Magyarországon nagy sikere volt és Er-
délyben is meglehetősen forgalmat bonyo-
lítottak le vele a könyvkereskedők. Hétfőn
általános meglepetésre az államrendőrség
detektívjei megjelentek az összes kolozs-
vári könyvüzletekben és elkobozták Bus
Fekete László regényét. A detektívek az
összes könyvüzletet végigjárták és
méhánszáz könyvet szedtek össze, amely-
ket a politikai rendőrségen összegyűjtöt-
tek.

Bus Fekete László igen érdekes indoko-

lással jutott a proskribált írók közé. A
regénynek egy fejezete az egyik balkán-
állam királynéját rajzolja meg olyképpen,
mely a balkáni uralkodó dinasztiákra
sértő lehet. A regényfejezet nem nevezi
meg az államot és még a figura sem em-
lékeztet egyik élő uralkodónőre sem,
mindazonáltal a belügyminisztérium úgy
találta, hogy Romániában a könyv nem
terjeszthető, mert Románia az összes
balkánállamokkal baráti kapcsolatot tart
fenn és a Bus Fekete László támadásával
szemben meg kell védenie a balkáni uralko-
dó családokat.

Ma és tegnap egyébként az elkobozást
az egész ország területén végrehajtották.

Zsidó kereskedő ne festesse feketére a tolvaj üzleti szolgát...

Bukaresti incidens és annak tanulságai

Bucuresti, Bukarest, október 10. Az
Uj Kelet tud. Bukarestben tegnap dél-
után nem mindennapi incidens történt,
amelynek könnyen súlyos következmé-
nyei lehetnek volna. A Colteiuca 8.
szám alatti „Venus”-üzletben dolgozó
Jon Movila szolgát az üzlet zsidó tulaj-
donosa, Cerbu Steuermann több ízben
lopáson érte tetten. A szolgát már két-
szer is elbocsátották, de könyörgésére
ismét visszafogadták. Tegnap délután
szappanos ládákat bontott ki a szolga,
aki az alkalmat felhasználva, egy kis
ládát lopott. Ismét tetten érték és a tu-
lajdonos elé vitték, aki büntetésképpen
elrendelte, hogy a tolvajt bélyegezzék
meg: fessék be feketére az arcát.

Igy is történt. Egy elarusító fekete
festéket vett elő, egy másik a szolgát
tartotta, egy harmadik pedig feketére
százalta Jon Movila kékét. A szolgát
ezután elengedték. Természetes dolog
hogy a négerarcu egyén megjelenése
nagy érdeklődést váltott ki az utcán.
Az Academia Boulevardon diákok álli-
tották meg a szolgát, aki a helyzetet
felismerve, elpanaszolta nekik a rajta
esett sérelmet.

— Gunyt üzett belőlem a zsidó!
A diákoknak nem kellett több. Két
perc múlva nagyobb csoport indult el
a Colteiucaai üzlet felé, amelyet fenye-
gető sokaság vett körül. Cerbu Steuermann
felszólították, hogy adjon számat

a történetekről, mert különben lerombol-
ják üzletét. Időközben rendőr és csend-
őrküldönmények érkeztek a helyszínre.
A helyszíni vizsgálat azután világossá-
got derített a történetekre. A szolga ma-
ga is bevallotta, hogy lopni akart és
megelegetett az enyhe büntetéssel. Er-
re azután a tömeg békében szétszórta.

— Egy elbocsátott tisztviselő meg akarta
zsarolni a Trungram villamosági
állalatot a feljelentette adóeltérőlése miatt.
A kolozsvári rendőrség bünygíti osztá-
lyán ma nagy titokzatosság közepette ha-
talmas üzleti könyvekben nyomozott egy-
két rendőrtisztviselő. Az egész délelőtti
folyó vizsgálatról nem tájékoztatták a
nyilvánoságot, míg déltájban ki nem de-
rült, hogy a Trungram villamosági re-
kolozsvári fiókjának könyveiből próbál-
nak valamit kiolvasni. A könyveket egy
elbocsátott tisztviselő feljelentésére hoz-
ták a rendőrségre. Az elbocsátott tiszt-
viselő adóeltérőléssel vádolta meg a
Trungramot, így akarván megszarolni a
vállalatot, mely leépítette. A feljelentés
következtében rendelte el a vizsgálatot
az ügyészség. A vizsgálat eredménye a
legteljesebb mértékben kedvező volt a vál-
lalatra. Beigazolódtak, hogy közönség zsar-
rolási manőverről van szó, amely az
utóbbi időben nagyon divatosá vált a
nagyobb részvénytársaságok ellen.

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk Önt és b. család-
ját az általunk átvett Layda cuk-
rászda sütemény különlegességeinek
megízlésére.

Amennyiben személyesen el nem jö-
hetne, mert odahaza névnap, esküvő,
vagy más családi ünnepség van, úgy
kézzel házhoz szállítjuk Önnek min-
den cukrászati és szakácsművészeti re-
mekművet, különleges halfélét, mayon-
nézt, parfait, pástétomot stb. nagyon
szolid árban és tökéletes kiállításban.

Mély tisztelettel:
Layda utóda, Vass & Rakits.

Ki megy jo

Select Mozgó

Ma:

Gyilkosság az állatkertben

Rendkívül izgalmas film, főszerepek-
ben: Kathleen Burke és Lionel Atwill.

Jön!

Jön!

Kisértetek vonata

az első nagy 100 százalékos román
beszélőfilm, rendezte Jean Mihail.
Főszerepekben: Tonj Bulandra, Dida
Solomon, G. Störin.

ról. Nagyon meg volt rendülve a hír hal-
latára, majd elment Avniely ügyvéd, a
revizionista központi bizottság tagjának
lakására és ott találta dr. Yevint, Stei-
matzkyt és Achj Meirt, Stawskyt a kö-
vedkezőket mondotta nekik: „A gyilkos-
ság súlyos csapás a nemzetre és ránk re-
vizionistákra is.” Azt hitte, hogy kom-
munistáknak van szó, abból a célból,
hogy meg inkább kimélyítsék a
szakadékot a munkásság és a revizionis-
ták között a Palesztina-munka hátrálta-
tása érdekében.

A második vádlott, Zvi Rosenblatt is
igyekezik alibit bizonyítani. Elmondotta,
hogy a gyilkosság éjszakáját Kfar Sza-
bában töltötte Zipora Dingold nevű ha-
rátnője sátrában, aki a bíróság előtt is
hajlandó megerősíteni Rosenblatt vallo-
mását.

Bucuresti-Bukares
Kelet tud.) Vajda
újabb nyilatkozata.
Kai élet egyes bizo-
Vajda határozottan
a kormány bírja a
sabb bizalmát és ho-
ber 15-én megnyí-
ülésszakát. Azok a
amelyek egy küszö-
tozásokhoz fűződtek,
nek tekintendők,
hogy azon a kérdés
kormányt a Manju-
totta, felsőbb helyről
Vajda Sándort és a
parasztpárt is meg-
tárad, Vajda még ko-
minusról természet-
sem lehet beszélni,
a külpolitikában sz-
varos időkől kifolyó-
látott komplikációk-
nul keresztülhuzhat-
nek optimista szám-
A li

Hogy a Manju-fra-
tást fog a parlame-
megnyitásával kapo-
arra vonatkozólag
A frakció kolozsv-
adásáról tárgyalnak
fogja a nemzeti pa-
szükségességét, de k-
a kormány térjen
alkotmányossághoz,
nem kíván egyelőre
harcolni. Azt a
Manju fel akarna
házban, megbízható
megcélolják.

Ez azonban nem j-
mány rózsákon fog
Az ellenzék koncent-
szül, különösképpen
ja, amely már ott t-
lenebb előkészülete-
lom átvételére. A p-
sége példának okáé-
amelyen már kijel-
a képviselő és sze-
tettek az összes p-
lások betöltéséről.
Vajda-kormány p-
konszolidálnak tek-
lis reményeségek le-
prolongálódnak.

A liberális párt
átfésülte politikai
ponton összefoglal-
lis párt helyét inka-
jobboldalon jelöli
a konverziót, a ta-
határozottan progr-
is párt a balold-
sorába lépett. Öss-
tásánál fogva ez a
tana is az őszinte
állani. Az viszont,
ság és a parlament
állást, a mai visz-
lentül a demokráci-
velendő el.

A polgári pártok
már egyedül dr. Lu-
nyire inkább tolv-
politikai csoportok
Lupu a maga balol-
na. A parasztpárti
politikuskok közül a
jobboldali tendenc-
vetelése, parasztp-
kább osztályjelleg-
Eltve

oldalon
A nemzeti paras-
a lupisták egyedül
amatikusan legál-
nak és a parlamen-
többi frakciók job-
mult fejlesztendő
román politikai é-
erős jobboldali fro-
A legnagyobb me-

Ki megy jobbra és ki balra a román belpolitikában

Gh. Brătianu: fehér Averescu: sárga Codreanu: kék Cuza: zöld ingbe bujtatja hiveit

Dr. Lupu a jobboldali áramlatokkal szemben balra tolja el párthiveit. Számolni kell azzal, hogy a kormány egyelőre helyén marad

București-Bukarest, október 10. (Az Uj Kelet tud.) Vaida miniszterelnök legújabb nyilatkozata tisztázta a belpolitikai élet egyes bizonytalan vonatkozásait. Vaida határozottan kijelentette, hogy a kormány bírja az uralkodó legmagasabb bizalmát és hogy a kormány november 15-én megnyitja a parlament őszi ülését. Azok a remények tehát, amelyek egy küszöbön álló kormányváltáshoz fűződtek, egyelőre kufbaesetteknek tekintendők. Logikusnak látszott, hogy azon a kérdésen, amely a jelenlegi kormányt a Maniu-frakcióval szembeállította, felsőbb helyről nem fogják elejteni Vaida Sándort és amennyiben a nemzeti parasztpárt is megadja hozzá a támogatását, Vaida még kormányon marad. Terminusról természetesen már csak azért sem lehet beszélni, mert úgy a bel-, mint a külpolitikában számolni kell a mai zavaros időkből kifolyólag olyan előre nem látott komplikációkkal, amelyek váratlanul keresztülhuzhatják a kormány hiveinek optimista számításait.

A liberálisok készülődései
Hogy a Maniu-frakció milyen magatartást fog a parlament őszi szessziójának megnyitásával kapcsolatban tanúsítani, arra vonatkozólag nincs egyelőre döntés. A frakció kolozsvári hivi napilap kiadásáról tárgyalnak, amely hangzóatni fogja a nemzeti parasztpárt egységének szükségességét, de követelni akarja, hogy a kormány térjen vissza a legszigorúbb alkotmányossághoz. Maniu maga aktíve nem kíván egyelőre résztvenni a politikai harcokban. Azt a hírt, amely szerint Maniu fel akarna szólalni a képviselőházban, megbízható helyről határozottan megcáfolják.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a kormány roszakon fog ülni a parlamentben. Az ellenzék koncentrikus támadásokra készül, különösképpen Duca liberális pártja, amely már ott tart, hogy a legkövetlenebb előkészületeket teszi meg a hatalom átvételére. A párt bukovinai vezetője példának okáért ülést tartott tegnap, amelyen már kijelölték a prefektusokat, a képviselő- és szenátorjelölteket és döntöttek az összes politikai természetű állások betöltéséről. Ha igaz az, hogy a Vaida-kormány pozíciója pillanatnyilag konszolidáltnak tekinthető, úgy a liberális remények lejárata is kényszerűen protongálódik.

A liberális párt egyébként radikálisan átfésülte politikai programját. A husz pontban összefoglalt új program a liberális párt helyét inkább a középen, mint a jobboldalon jelöli meg; sőt azzal, hogy a konverziót, a tartozások csökkentését határozottan programjába vette, a liberális párt a baloldali orientálódó pártok sorába lépett. Összetételénél és mentálisánál fogva ez a párt mehezen fog valaha is az őszinte haladás szolgálatába állani. Az viszont, hogy az alkotmányosság és a parlamentarizmus mellett foglal állást, a mai viszonyok között kétségtelenül a demokrácia nyereségéért könyvelendő el.

A polgári pártok közül a baloldalon már egyedül dr. Lupu pártja áll. Amennyire inkább tolnak el jobbra egyes politikai csoportok, annyira igyekezik Lupu a maga baloldaliságát kihangsúlyozni. A parasztpárti vezér harcol az összes politikuskok közül a legélesebben a szélsőjobboldali tendenciák ellen. Politikai követeléseit, parasztpárti jelszavai egyre inkább osztályjellegűek öltöttek magukra.

Életveszélyes tolongás a jobb oldalon

A nemzeti parasztpárt, a liberálisok és a lupisták egyedüli képviselői ma — programatikusan legalábbis — a demokráciának és a parlamentarizmusnak. Az összes többi frakciók jobbra tolnak el az elmúlt félszázad során, úgyhogy ma a román politikai élet kénytelen egy igen erős jobboldali front létezésével számolni. A legnagyobb meglepetésre jobbraátot

esinált George Brătianu ifjú liberális frakciója is, amelynek vezére alig néhány nappal ezelőtt hangsúlyozta ki, hogy az erőteljes nacionalizmus szempontjait akarja a román államéletben érvényesíteni.

Míg a georgisták a mérsékelt jobboldali politikáját hirdetik, Goga Octavian és Averescu marsall szervezetei nyitlan átvándoroltak a szélsőjobboldalra, ahol Grigore Filipescu konzervatív pártjával együtt nyújtanak barátai jobbot a Vasgárda és az Antiszemita Liga felé. Valamennyien a rohamcsapatokat utánozó katonai szervezkedés híveinek vallják magukat. Míg George Brătianu fehér, addig Averescu marsall sárga ingbe akarja bujtatni hiveit.

A vasgárdisták zöld s a cuzisták kék ingeivel együtt e pillanatban négy szín van a román politika jobboldalán képviselve. Petre Papachostea volt postaigaz

gató és dr. Gerota avareszkánus vezérek tegnap két konzervatív pártvezetővel együtt meglátogatták az új — Bukarestben emelkedő vasgárdista kaszárnyát, amelyet maguk a vasgárdista légionáriusok építettek. A látogató urak 2—2 ezer lejjel járultak hozzá az építési költségekhez és kijelentették, hogy Románia csak ebbe az ifjúságba vetheti reményeit. Averescu marsall személyesen is meg akarja látogatni a vasgárdistákat, hogy ez a látogatás megfelelő súlytal bírjon.

Ugyancsak a szélső jobboldal érdekelt ségeihez tartozik a cuzisták és vasgárdisták, valamint a fentebbi három frakción kívül Fortu professor kisdéd szervezete is. A bukaresti politikuskok igen érzékenyek a divat változásaival szemben. Most életveszélyes a tolongás a jobboldalon, mellyel, mint komoly politikai tényezővel kell a közeljövőben számolni.

A németországi zsidók segélyezése ügyében konferenciára hívták egybe a világ összes zsidó szervezeteit

A palesztinai letelepítés a segélyezési akció homlokterében

London, október 10. Mialatt Genfben a Népszövetség bizottságaiban az európai hatalmak reprezentánsai tárgyalják a németországi zsidóság ügyét, az európai és amerikai zsidó szervezetek is egyetemes akciókat kezdeményeztek a német zsidóság érdekében. A Joint Foreign Committee (angol-zsidó külügyi bizottság), az Alliance Israelite Universelle (Párizs), az amerikai zsidó kongresszus és a párizsi Comité des Delegations Juives nevében Neville Lasky és Leonard Montefiore október 29-re konferenciára hívták egybe Londonba az összes zsidó szervezeteket és intézményeket. A konferencia tárgyát kizárólag németországi zsidók ügye fogja képezni. Az első ülés nyilvános lesz és reprezentatív jelleggel fog bírni, míg a további tanácskozások szigorúan bizalmasak lesznek és tisztán gyakorlati kérdésekre fognak szorítkozni.

A nyilvános ülés után a konferencia

nyomban meg fogja választani a különböző bizottságokat, amelyeknek feladata lesz a segélyezési munkálatok különböző irányait megjelölni és megfelelő javaslatokat terjesztetni a plénum elé az egységes segélyezési akció érdekében. A konferencia három bizottságot fog választani: 1. Palesztina-bizottságot, mely a német zsidók palesztinai letelepítésére fog megfelelő gyakorlati javaslatokat kidolgozni. 2. Gazdasági bizottság, mely az általános segélyezési intézkedéseket fogja megtervezni. E bizottság mellett a bizottságok fognak működni egyrészt a németországi zsidó élet újjáépítése, másrészt a kivándorlás szabályozása, továbbá a kivándorlók segélyezése és a finanszírozás ügyében. 3. Akadémikus bizottság, amely az állásuktól, kenyérüktől megfosztott és elűzött zsidó akadémikusok elhelyezésével és ellátásával fog foglalkozni.

„A jobboldali agitáció a gyűlölet és a gyilkosság jelszavait hintette el a falvak sötétjében“

Az „Adeverul“ figyelmezteti a kormányt, hogy a 907-es parasztlázadáshoz hasonló események előtt állunk

București-Bukarest, október 10. Az Uj Kelet tud. A fővárosban a kormány és a hatóságok szemellettára folyik lázas sietséggel a „vasgárdista légionáriusok házának“ építése. Ezerégyes kaszárnyának készül ez a ház, amely ott-hont kíván nyújtani a vasgárdisták bucaresti rohamcsapatainak. Az egész ország területén oly erővel folyik az antiszemita uszítás, amelyhez hasonló még nem volt példa. A cuzisták és vasgárdisták terjeszkedése olyan méreteket öltött, hogy előlött már nem tud na pürendre térni az eddigi jóindulatlan passzív kormány sem. Különösen Észak-Moldovában, Beszarábiában talált hálás talajra az antiszemita uszítás, amely valósággal forradalmi hangulatot teremtett meg a falvak népe között.

A gyűlölet és gyilkosság jelszavai

Az „Adeverul“ tegnapi számában is

mét jelzi a zabolátlan jobboldali agitáció veszedelmét és felhívja a kormány figyelmét a fenyegető következményekre. A lap többek között a következőket írja:

„A nemzeti parasztpárti képviselők, akik résztvettek a minap a vezérlő bizottság ülésén, informálták a kormányt a szélsőjobboldali uszító propaganda kiterjedéséről. A jobboldali agitátorok, akiket az utóbbi években az összes kormányok támogattak, akik a közigazgatási hatóságok részéről tulságos jóindulatot élveztek s akik az utóbbi hónapokban különösképpen nagy és gyanús összegek fölött rendelkeznek, alaposan elterjesztették a falvak sötétjében a gyűlölet és a gyilkosság jelszavait.

A mozgalom Északmoldovából és Beszarábiából indult ki. Eppogy, mint 1907-ben. Ugy látszik, hogy a mi politikusaink semmitsem tanultak az 1907-

es tapasztalatokból. Mert addig, amíg a mozgalomnak csak antiszemita jellege volt, az összes kormányok támogatták. Az agitátorok által elkövetett erőszakosságok büntetlenül maradtak. A közigazgatási apparátus igen gyakran a szélső jobboldali propaganda apparátusává alakult át. Am az évek teltek, és a kezdetben csak Északmoldovára szorított antiszemita mozgalom kiterjedt az egész országra. Munteniában és Olteniában a szélsőjobboldali agitáció nem tudván antiszemita jellegét öltöni magára, forradalmi agitációvá lett, a melynek hálás talaja az általános nyomor. A helyzet tehát ugyanaz, mint 1907-ben.

A bajok három orvossága

Ugy látszik, hogy már a kormány is érdeklődik a dolgok iránt. Ellégge késon . . . Ugy látszik, hogy tanácskozásozó voltak, amelyeken kizárólag ezekkel az agitációkkal foglalkoztak. Igaz, eféle megbeszélések voltak a multban is anélkül, hogy bármilyen eredményvel végződtek volna. De reméljük, hogy ezuttal másképen lesz. Az ország nyugalma kívánja ezt meg. A kérdés egyébként igen egyszerű. Az agitációnak könnyen véget lehet vetni a következő uton:

1. A kormány ne támogassa többé.
2. Alkalmazza a büntető törvényt bárkivel szemben, aki ezt a törvényt megszegi. Törvénytelen ségre, hatósági erőszakra nincs szükség. A törvényesség a legjobb gyógyszer az erőszakosság ellen.
3. Azok a pártok, amelyek letükben fenyeget a szélsőjobboldali agitáció, lássanak hozzá komoly ellenpropagandához.

E három eljárás alkalmazásához nincs szükség sok tanácskozásra. Elegendő hozzá a politikai felelősség tudata.

Csak novemberben írják alá a török-jugoszláv barátsági szerződést

Genf, október 10. Ugy hírlik, hogy a török-jugoszláv barátsági és megneptámadási szerződést csak november folyamán fogják aláírni.

Portugáliát választották meg a Népszövetség nem állandó jellegű tanácsstagságára

Genf, október 10. A népszövetségi közgyűlés a 15-ik nem állandó jellegű tanácsstagságra Anglia hathatós támogatása mellett három évre Portugáliát választotta be a tanácsba 30 szavazattal szeptember Törökország 20 szavazatával.

Musanoff bolgár miniszterelnök Párizsban tárgyal a bolgár kölcsönkötvénytulajdonosokkal

Párizs, október 10. Musanoff bolgár miniszterelnök Párizsban tárgyal a bolgár kölcsönkötvénytulajdonosok egyesületének megbízottjaival. A bolgár miniszterelnök készült haza Szófiába, hogy személyesen jelen legyen Titulescu szófai fogadtatásánál.

Egyhónapi időtartamra betiltották a bécsi Arbeiterzeitung uccai árusítását

Bécs, október 10. Az Arbeiterzeitung uccai árusítását a szövetségi kancellári hivatal egy hónapi időtartamra betiltotta. Ez idő alatt a lapot csak postai uton lehet házakhoz is kikézesíteni.

— Összeül a francia államtanács. Párizsból jelentik: Az Elyséeben Lebrun elnök jelenlétében csütörtökön délelőtt 10 órakor államtanács lesz.

SPORT

A németországi zsidóüldözések miatt Amerika nem vesz részt a berlini olimpiáson

Cluj-Kolozsvár, október 10. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy az 1936-os olimpiasz megrendezését Németország vállalja magára, ahol hatalmas építkezésekkel készülnek a világ sportolójának nemzetközi versenyére. A berlini olimpiászra, bár annak időpontja még távol van, már minden országban folynak a tervezgetések.

A berlini olimpiász sikere azonban igen kétségesnek látszik. A jelenlegi Hitler-rezsim ugyanis a zsidó atlétákat száműzni kívánja a világversenyekről, ami természetesen élesen ellentétben áll a sport internacionális szellemével és alighihető, hogy akadmi fog egyetlen nemzet is, aki versenyzőinek kiválasztásakor tekintettel lesz a hitleri árjaparagrafusra.

A sportszerűtlen szelektálásnak azonban már meg is van az első rekiója. Ugyanis az amerikai sportélet vezetői elhatározták, hogy a németországi zsidó atlétáknak az olimpiászról való kizárása miatt az 1936-os berlini olimpiászra nem vesznek részt.

Százezer ember a Balkán-olimpiász utolsó napi versenyein

Cluj-Kolozsvár, október 10. (Az Uj Kelet tud.) Athénben lefolyt Balkán olimpiász utolsó napján százezer ember nézte végig a hat nemzet atlétikai viadalát. A versenyeken, bár Románia tartalékos gárdával vett részt, sikerült több román sikert elérni. Eredmények a következők:

1500 m.: 1. Tsulakalos görög 4 p 12 mp. Balkán-rekord. 2. Georgopulos görög 4 p 12.8 mp.

Gerelydobás: 1. Mihalopulos görög 57.28 m.

4x100 m.: 1. Görögország 43.3 mp. 2. Törökország. 3. Jugoszlávia.

Hármasugrás: 1. Paterachi görög 13.89 méter.

110 m-es gát: 1. Mantikas görög 14.9 mp. Balkán-rekord. 2. Ivanics jugoszláv 16 mp.

Rudigrás: 1. Doiceff bulgár 390 cm. Balkán-rekord.

Marathoni futás: 1. Gál, Románia 3 óra 0.2 p 41 mp. 2. Tiriakos görög 3 óra 05 perc.

400 m-es síkfutás: 1. Nemes, Románia 51.4 mp. 2. Passi görög 51.6 mp. Nemes hatalmas küzdelem után győzött.

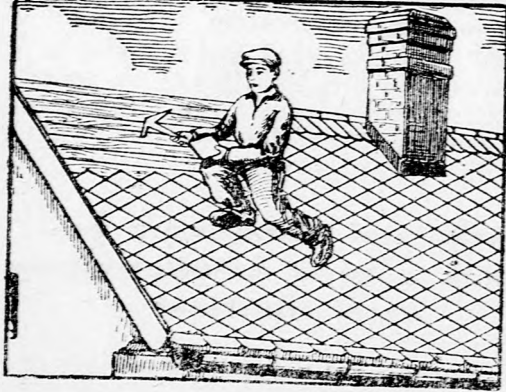
Az olimpiai játékok pontversenyének eredménye: 1. Görögország 169 p. 2. Jugoszlávia 110 p. 3. Románia 67 p. 4. Törökország 59 p. 5. Bulgária 53 p. 6. Albánia 7 pont.

Labdarúgó eredmények

Tövis. A CFR csapata 3:0 (0:0) arányban győzött a nagyenyedi Axente Sever ellen.

Palotailva. Fortuna-Productia Szász régen 7:0 (4:0).

Fedjük palával

mivel az árak lényegesen csökkentek és amellől a legkiválóbb fedőanyag. Ar ajánlattal díjmentesen szolgál:

„FAVORIT” palagyár
Osorhei, jud. Bihar

Cluj-i képviselő: Szemes Károly Cluj, Str. Tunariilor 2.

Nagyenyed. NTK—Stiela Torda 2:0 (0:0).

Nagykároly. Victoria—Kolping 1:0. Törökvs—Seini 1:1 (1:1).

Diesőszentmárton. MSE (Marosvásárhely)—Stiela 1:1 (1:0). Mindkét csapat gyengén játszott. A gólokat az első félidő 39 percében Panait II. az egyenlítő a második félidőben kapuelőtti kavardásból Keszeg lötte.

Szászrégen. Victoria—Dacia (Diesőszentmárton) 2:0 (0:0). Bajnoki. Szép fair

mérkőzés, melyből a rutinosabb Victoria került ki győztesen. Bozedeau bíró kifogástalanul vezette a mérkőzést.

Máramarossziget. Astra—Törökvs 2:1 (1:0) bajnoki, bíró Bethlen.

Nagybánya. Phönix—SzSE Szatmár 1:0 (1:0) bajnoki, bíró Lengyel, góllövő Gallisz.

Szamosujvár. Somes—Spárta 2:1 (1:0). A két rivális barátságos mérkőzését a szerencsésebb Somes nyerte.

Kopenhágában a dán válogatott labdarúgócsapat 2:0 (1:0) arányban győzött a finn válogatott ellen.

Sporthírek

Október 15-én, vasárnap délután lesz a Haggibor szőzónnyító tea-délutánja. A Haggibor vasárnap a City kávéházban tartja első tea-délutánját.

Harmincezer szőző a magyar válogatott buzdítására. Budapestről jelentik: Az olasz-magyar válogatott futballmeccsre 30 ezer szőzővet fognak szőzőstani a közönség között. Hogy az előrelátólag pokoli zsvaj melyik nemzeti válogatottat fogja megzavarni, az még egy előre bizonytalan.

KÖZGAZDASÁG

Az 1933 év első nyolc hónapjában egymilliárd lejjel kevesebb volt a vasut bevétele, mint az előző évben

Bucuresti-Bukarest, október 10. (Az Uj Kelet tud.) A CFR igazgatósága néhány nappal ezelőtt terjesztette be a közlekedési minisztériumba az augusztus havi bevételekről szóló jelentést.

A jelentésből kiténik, hogy a vasut az 1933 év első nyolc hónapjában alig hárommilliárd 700 millió lej bevételt ért el. Ez az összeg kerek egymilliárddal ke-

sebb, mint az 1932 év hasonló időszakában.

Érdekes figyelembe venni, hogy hol érte a CFR-t a legsúlyosabb veszteség. A személyszállításoknál. Itt 800 millió lej volt a bevétel, vagyis 200 millióval kevesebb, mint egy évvel ezelőtt. Az áruforgalmi bevétel viszont 25 százalékos esést mutat.

Három hónapig érvényes a most megkötött belga-román kompenzációs megállapodás

Mit tartalmaz a megállapodás

Bucuresti-Bukarest, október 10. (Az Uj Kelet tud.) A belga hivatalos lap közli a Romániával kötött kompenzációs megállapodás szövegét. A megállapodás 14 pontból áll. Szabályozza azt a kérdést is, hogy a kompenzációs kérest az áruk elvámolása után mennyi időn belül kell elintézni. A román ipari és kereskedelmi minisztérium arra kötelezte magát, hogy a kiviteli engedélyt legkésőbb két héttel az ajánlat beadása után megadja. A kompenzációs engedély három hónapig é-

vényes és részletekben is igénybe vehető. Ugy a román, mint a belga importőröknek joga van a kivített egy harmadik személynek átengedni. A román kormány fentartja magának azt a jogot, hogy a kivitel engedélyt attól tegye függővé, ha a román árut a bevitt belga, vagy luxemburgi áruk értékénél magasabb értékben kell kivinni. Ez a többlet azonban nem tesz ki többet 25 százaléknál. A kompenzációs megállapodás három hónapig érvényes.

A gyógyszerkülönlegességekre is bevezetik a 10 százalékos bélyegilletéket

Eljuttatták a kábítószeres központi elosztásának tervét

Cluj-Kolozsvár, október 10. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap beszámoltunk az egészségügyi minisztériumnak a piperecikkek bélyegzéséről szóló rendeletéről. Ertesülésünk szerint a közegészségügyi minisztérium törvénytervezetet dolgoz ki, amely az összes gyógyszerkülönlegességeknél bélyeggel való ellátását írja elő. Az egészségügyi törvény végrehajtási utasítása ugyanis addig csak azoknak a gyógyszerkülönlegességeknél ir elő garancia-bélyeggel való ellátását írja elő. Az egész-ségügyi törvény előírja, hogy az összes gyógyszerkülönlegességekre bélyegyet tegyenek.

Ismeretes, hogy az új egészségügyi törvény a kábítószeres központi elosztását akarja keresztülvinni. A végrehajtási utasításban intézkedés történik abban az irányban, hogy a nagydrogériák és gyógyszerárak a monopóli hivataltól szerezzék be a kábítószereseket, előírva a minimális mennyiség, amit bevásárolhatnak. A ren-

delkezés következtében nemcsak hatalmasan emelkedtek a kábítószeresek tartalmazó gyógyszerkülönlegességek árai, hanem az egészségügyi intézmények ellátása is súlyos nehézségekbe ütközött a forgalom bürokratizálása miatt.

Az egészségügyi minisztérium belátta ennek káros hatását és legújabb intézkedésében elvetette a kábítószeres elosztásának centralizálását. Az új rendelkezés értelmében a kábítószeres elosztásának koncentrációját egyelőre nem valósítják meg, csupán az importált kábítószeresek vámolását végzi el a bukaresti monopóli hivatal. A szállítmány összegének 10 százalékát az importőr cég köteles beküldeni a monopóli hivatalkhoz. Szakkörökben remélik, hogy a közegészségügyi minisztérium véglegesen lemondott az elosztás koncentralizálásának tervéről, amivel szemben azonban a vámolásért járó 10 százalékos monopóliilleték túlságosan magas.

Németország berendezkedik a belföldi tojás és baromfi-ellátásra

Berlin, október 10. Ismeretes, hogy Németország még a múlt évben elzárta határait a romániai tojás elől. Ez a körülmény érzékeny csapás volt a romániai tojásexportnak, amelynek egyik főfogyasztópiaca volt a német piac. Az intézkedéssel azonban kissé sietett a német kormány, mert Németország termelése nem tudta ellátni a belföldi piacot, a német kormány kénytelen volt új kereskedelmi szerződéseket kötni, amelyekkel Hollandiából biztosított magának a romániai piacnál drágább tojást. A romániai piac felhát még ebben az esetben is elvesztette Németországot.

Németország most növelni kívánja a belföldi tojástermelést. Ennek az érdekében különböző intézkedéseket fogantositottak, mindenképp lehetővé teszik a németországi tojásnak a külföldi től történő megkülönböztetést. A belföldi áru eladójának szavatosságát kell vállalnia az áru tisztaságáért és kifogástalan minőségéért. A tojást két osztályba sorozzák és külföldről csak abban az esetben importálnak még árut, ha az megüti az elsőosztályú mértéket. Remélik azonban, hogy erre is csak ideiglenesen lesz szükség, mert a termelést fel tudják egy fokozni, hogy a belföldi piacot teljesen ellássa.

Ezenkívül akció indult meg a németországi tyúkállomány feljavitására, hogy husbaromfi-val elláthassák a belföldi szükségletet. Intézkedések történtek abban az irányban is, hogy a téli tojások termelését elősegítsék. A gazdák között ólesó takarmányt osztanak ki, hogy a termelési költségeket mérsékelhessék.

A Cristal Pallace és a Newyork bérlői parcellázzák a volt kolozsvári Kikkak kávéház helyiségét. Ismeretes, hogy a katolikus státus a Banca Marmarosch volt helyiségeit bérebeocsátotta. Ezekben a helyiségekben még az emlékezetes Kikkak-féle kávéház volt azelőtt és kivétel volt arra, hogy a helyiségeket újabb egy kávéházi konzorcium veszi ki s a négy nagymultu kávéházat visszaállítja. Erre azonban nem került sor, mert a Cristal Pallacnak, valamint a Newyork kávéháznak bérlői kivették a helyiségeket és üzletek számára parcellázzák. Ertesülésünk szerint a helyiségeknek már megvannak az albérlői is.

Erőszakot követett el egy kétéves kislányon egy szabósegéd. Egy ismert kolozsvári kereskedő feljelentést tett a rendőrségen egy dési szabósegéd ellen, aki a kereskedő kétéves kislányán erőszakot követett el. Elmondja feljelentésében, hogy a kislányt Désre küldte rövid időre ottani rokonaihoz. Rokonaival egy házban lakott Eckstein szabósegéd, aki becsalta magához a kislányt és erőszakot követett el rajta. A dési tisztiorvos megvizsgálta a gyermeket és megállapította, hogy valóban észlelhetők a kislányon az erőszak nyomai. A rendőrség letartóztatta az embertelen szabósegédet.

Telepítés céljaira sajátították ki Szabadka tizennygyezer holdas városi birtokát. Belgrádból jelentik: Szabadka 14 ezer holdas városi birtokát kisajátították telepítés céljaira. Több mint ötszáz telepes már elhelyezkedett a birtokon.

Ma tárgyalta a kolozsvári járásbíró-ság Kispál László és báró Bánffy János rágalmazási perét. Néhány hónappal ezelőtt nagy port vert fel a kolozsvári előkelő magyar társadalmában dr. Kispál László, a Minerva volt aligazgatójának rágalmazási pere. Kispál Lászlót annak idején kizárták a Magyar Kaszinóból, a kaszinó elnökének, báró Bánffy Jánosnak kezdeményezésére. A kizárást azzal indokolta báró Bánffy, hogy Kispálnak olyan okból kifolyólag kellett távoznia a Minervától, amely kizárja azt, hogy továbbra is tagja lehessen a Magyar Kaszinónak. Kispál akkor rágalmazásért beperelte báró Bánffy. A kolozsvári járásbíró-ság ma tárgyalta az érdekes rágalmazási perét. A tárgyalás folyamán báró Bánffy továbbra is fenntartotta állításait Kispállal szemben, amit azzal indokolt, hogy Kispálnak közismerten az említett cselekményekért kellett távoznia a Minervától. A bíróság szombatra halasztotta az ítélet kihirdetését.

A német nem egyenjogú

A „német nem egyenjogú”

Berlin, október 10. nagy többségre eljag hatottak az ut és ma már a német zsidó sorsközösség taláslásában látják a lehetséges konzekv azonban, hogy akadók, akik az asszini járt szeretnék tovább volnának a ma zött is elárulni zshelyzetének megme

Van egy kis zsidó országban, dr. Max N melynek tagjai nének nevezik magukat elnöke legújabb javaslatot terjeszt elé, amelyben nem azt, hogy a „német szövetségének tagnak” ismerjék el és lővé az árjakkal. szigoruan meghatáhetnek „német-zsidó”

1. Frontharcosok vel, akik kommunistá vagy pacifistá get fejtettek ki. A nes tevékenykedés Naumann dr. küll ajánl a kormány

2. Régebben letéjái, illetve azok a január Lig teleped ban. Am ezeknek táknak vagy cionit 3. Mindazon egy kormány által létiroda megfelelőnek elős iroda élén eg álljon, hármat a kettő pedig feltétele pesített „német-zsidó bizottságnak lenne korban elkövetett és méltányos kezel met érzelmű ifjúsá tése.

Max N dokolás

Ha nem tudnán javaslatot egy Naur szerkesztette, azt h kipróbált antiszemti szemben. Hisz C válna egy ilyen javaslat, mely egy munisztákat, pacifis A zsidó Max Naur ler „antiszemita eldókkal szemben, cs és néhány szolgale gárjogot nyerjen a országban. Ez a pr szen hjabaváló. Ma megvetik a nációk dók is. Nyilatkozata egyedül áll ezzel mert a németorszá nagy többsége a keresi a maga új é Mivel indokolja törvényjavaslatát? ket mond:

Ezzel a törv választóvonalat ak bez egy a nemzeti német zsidó hoz nemzeti zsidók lel üdvözöltük a nemz régi harcossai vagy kéni a nemzeti kö is rendelkezésére ket, hogy ne ha kérdés végleges és

„Német zsidó polgár”

Max Naumann k német nemzeti zsi szk, ha „a zsidó polgárok” kivádo csak előnyös, ha lódik a számuk Né Naumann „unde „német zsidók bir leté” és annak e Pen a németorszá a zsidó hitű német

rendezke-
li tojás
llátásra

meretes, hogy
t évben elzárta
s elől. Ez a kö-
s volt a romá-
elynek egyik
német piac.
n kissé sietett
Németország
ni a belföldi
kénytelen volt
éseket kötni,
biztosított ma-
al drágább to-
hát még ebben
Németország.

lni kívánja a
ennek az érde-
éseket fogana
lehetővé te-
nak a külföldi
tést. A belföl-
tosságot kell
zért és kifo-
tojást két osz-
lőről csak ab-
nak még árut,
lyu mértékét.
erre is csak
met a ter-
ozni, hogy a
lása.

meg a német-
feljavítására,
hassák a bel-
edések történ-
hogy a téli to-
ék. A gazdák
osztanak ki,
ket mérsékel-

ewyork bérleti
vári kikakker
etes, hogy a
Marmorosch
totta. Ezekben
nlékezetes Kij-
szelött és ki-
iségeket újból
szí ki s a négi
állítja. Erre
bert a Cristal
york kávéház-
ségek és üz-
Értesülésünk
megvannak

egy kéteves
gy ismert kö-
tést tett a
segéd ellen,
slányan erő-
ja feljelenté-
küldte rövid
konaival egy
bőség, aki
és erőszakos
törvös meg-
állapította.
slányon az
ég letartó-
det.

titották ki
városi bír-
szabadska 14
kiszajátítot-
mint ötszáz
birtokon.
i járásb ró-
nffy János
ónappal ez-
ozsvári elő-
dr. Kispál
szatójának
zlot annak
szinóból, a
sz Jánosnak
azzal in-
Kispálnak
távoznia a
t, hogy to-
ryar Kaszi-
zásért be-
vári járás-
kes rágál-
mán báró
állításait
indokolt,
z említett
a Miner-
asztotta az

A német zsidóság zsidó árulói

A „német nemzeti zsidók“ törvényjavaslatban kéri a maguk egyenjogusítását és az „undeutsche“ zsidók kirekesztését

Berlin, október 10. A német zsidóság nagy többségére érhetően kijáratólag hatottak az utóbbi idők eseményei és ma már a németországi zsidók is a zsidó sorsközösség nyílt, öntudatos vállalásában látják a mai helyzet egyedül lehetséges konzekvenciáját. Ki hinné azonban, hogy akadnak még német zsidók, akik az asszimiláció tragikomédiáját szeretnék tovább játszani és képe- sek volnának a mai körülmények kö- zött is elárulni zsidóságot a maguk helyzetének megmentése érdekében?

A „német nemzeti“ zsidók
Van egy kis zsidó csoport Németor-
szágban, dr. Max Naumann az élen,
melynek tagjai német-nemzeti zsidók-
nak nevezik magukat. A különös alaku-
lat elnöke legújabbban meglegő törvény-
javaslatot terjesztett Hitler kormányá-
ra, amelyben nem kér egyebet, mint
azt, hogy a „német-nemzeti zsidók“
szövetségének tagjait „német-zsidók-
nak“ ismerjék el és tegyék őket egyen-
lővé az árjakkal. A törvényjavaslat
szigorúan meghatározza, hogy kik le-
hetnek „német-zsidók“.

1. Frontharcosok azoknak kivételé-
vel, akik kommunista, marxista, cio-
nista vagy pacifista irányú tevékenysé-
get fejtettek ki. Az ilyen „nemzet-ellen-
es tevékenységekre“ vonatkozólag
Naumann dr. külön rendszabályokat
ajánl a kormányknak.

2. Régebben vételepedett családok tag-
jai, illetve azok akik legkésőbb 1903
január Lig telepedtek le Németország-
ban. Am ezeknek sem szabad marxis-
táknak vagy cionistáknak lenniük.

3. Mindazon egyének, akiket egy a
kormány által létesítendő információs
iroda megfelelőnek talál. Az informá-
ciós iroda élen egy öttagú bizottság
álljon, hármata a kormány jelölje ki,
kettő pedig feltétlenül megfelelő és ké-
pesített „német-zsidó“ volna. Ennek a
bizottságnak lenne a feladata az ifju-
korban elkövetett bűnök kivizsgálása
és méltányos kezelése, továbbá a „né-
met érzelmi ifjúság“ utjának egyenge-
tése.

Max Naumann különös in-
dokolása

Ha nem tudnánk véletlenül, hogy e
javaslatot egy Naumann nevű német zsidó
szerkesztette, azt hinnék, hogy valamely
kísérőbizottság tagja, aki a zsidó állami
szemben. Hisz Cuzának is dícsőségére
válna egy ilyen „numerusz klauzusz“
javaslat, mely egy kalap alá veszi a kom-
munistákat, pacifistákat és a cionistákat.
A zsidó Max Naumann megtapsolja Hit-
ler antiszemita eljárását a „többi“ zsi-
dókkal szemben, csak azért, hogy a maga
és néhány szolgalelkű híve számára pol-
gárjogot nyerjen az antiszemita Német-
országban. Ez a próbálkozás azonban egé-
szén hibavál. Max Naumann egyaránt
megvetik a náci és a németországi zsi-
dók is. Nyilatkozatában be is ismeri, hogy
egyedül áll ezzel az örült elképzeléssel,
mert a németországi zsidóság tulnyomó
nagy többsége a népi öntudat jegyében
keresi a maga új életutját.

Mivel indokolja Max Naumann különös
törvényjavaslatát? Többek között ilyen-
ként mond:

— Ezzel a törvényjavaslattal olyan
választóvonalat akarunk húzni, amely-
hez egy a nemzeti kormány, mint minden
német zsidó hozzájárulhat. Mi német
nemzeti zsidók lelkesedéssel és örömmel
üdvözlöttük a nemzeti ébredést és annak
régii harcosságát vagyunk. Ezért jogunk van
kérni a nemzeti kormánytól, melynek ma
is rendelkezésére bocsátjuk összes erőin-
ket, hogy ne halassa tovább a zsidó-
kérdés végleges és igazságos rendezését.

„Német nemzeti zsidók“ és
„zsidó népiségű német állam-
polgárok“

Max Naumann kifejti továbbá, hogy a
német nemzeti zsidók csak örömmel ve-
szik, ha „a zsidó népiségű német állam-
polgárok“ kívándorolnak Palesztinába és
csak előnyös, ha minél kisebbre reduká-
lódik a számuk Németországban.

Naumann „undeutsche“-nak minősíti a
„német zsidók birodalmi képviselőtestü-
letét“ és annak csoportjait, hasonlókép-
pen a németországi cionista szervezetet,
a zsidó hitű német állampolgárok Central

Verein-ját, a liberális zsidóságot és a
zsidó frontharcosok szövetségét is és ki-
jeleníti, hogy dr. Beck, a német zsidók
képviseletestületének elnöke „megrögzött
cionista“. Örömmel szögezi le azonban,
hogy a német zsidók birodalmi képvisel-
tének megtekintésével felállították a vá-
laszfalat a „zsidó származású németek“
és a „zsidó népiségű német állampolga-
rok“ között. A Central Verein vezetése az
utóbbi időben teljesen zsidó nemzeti

Leon Blum éles támadást intézett a francia-orosz barátkozás ellen

Párizs, október 10. Léon Blum fran-
cia szocialista vezér élesen támadta
egy beszédében Daladier Franciaor-
szág és a szovjet közeledése miatt. Azt
hangoztatta, hogy a szovjet két tíz kö-
zé került s ezért kötött barátságot Fran-
ciaországgal. Oroszországot egyik ol-
dalról Japán, a másik oldalon a hitle-

alapra helyezkedett. Ugyanez a helyzet a
„liberálisoknál“ is. Mindezek pedig —
szerinte — nem tarthatnak igényt az
egyenjogusításra. Egyedül és kizárólag a
német nemzeti zsidók szövetsége lehet
„azon német zsidók kikristályosodási
pontja, kik nem hagyják magukat vezet-
tetni a cionisták igája alatt“.

Polgárjog vagy idegenjog
Ugyanakkor azonban, amikor polgár-
jogot követel a „német zsidók“ számára,
Naumann élesen tiltakozik az ellen, hogy
nemzeti kisebbségnek ismerjék el az
„idegen zsidókat“ (Fremdjuden). A né-
metországi zsidók számára csak két ut
van: polgárjog vagy idegenjog.

Dr. Naumann lépése az egész német-
országi zsidóság körében általános fel-
háborodást és megütközést váltott ki, an-
nál is inkább, mert ha meg is vannak
győződve a próbálkozás sikertelenségéről,
mégis alkalmas lehet ez az agitáció arra,
hogy fegyvert adjon a németországi zsidó
kérdés jogszerű megoldása ellenségeinek.

rista Németország szorongatja. Kétes
értékű az orosz barátság a polgári
Franciaországnak, amikor a kommu-
nisták még arra is képesek voltak,
hogy munkástevéreik pártját, a szo-
cialdemokratapártot, különösen nyuga-
ton megrendítették és meggyengítették.

Németország nélkül is megkötik a leszerelési egyezményt

Az angol minisztertanács szenzációs leszerelési határozatai. Zavaros a helyzet a leszerelés körül. Nem engedélyezik Németország számára a támadó-jellegű fegyvernemeket

Emelkednek az angol hadiipar részvényei

Genf, október 10. A leszerelési konfe-
rencia elnöksége tegnapi ülésén Hen-
derson részletes beszámolója után meg-
bizást adott Eden angol államtitkárnak
hogy szövegezzon kiegészítő indítványt,
amely a párizsi angol-francia-amerikai
leszerelési eszmecserén kötött megalla-
podások enyhítését célozná s ezt ter-
jessze a szombati elnökségi és a hétfőn
kezdődő főbizottsági ülésük elé.

Diplomáciai körökben nem titkolják,
hogy a leszerelés problémája körül a
helyzet zavarosabb, mint valaha. A Lon-
donban és Rómában átadott német
jegyzékben foglalt követeléseket a ha-
talmak nem fogadhatják el s a franciák
hajthatatlansága még merevebbé vált.

Tegnap az angol kormány két óras
minisztertanácsot tartott a leszerelés
kérdésében. Nem adtak merev utasítá-
sokat a konferencián szereplő angol fő-
delegátusoknak, sem sir John Simon
külgyminiszternek, sem a már Genf-
ben tartózkodó Eden államtitkárnak,
hanem belátásukra bízták az angol ter-
vek a pillanat által követelt elasztikus
értelmezését és bizonyos mértékű módo-
sítását is.

Egyidejűleg Genfben Boncour tár-
gyalt Hendersonnal és Politissal. Benes
együtt ebédelt Edennel, majd a délután
folyamán Hendersonnal tanácskozott.
Ujabb jelentés szerint Paul Boncour
ma elutazik Párizsba s a hét végére
újra visszatér Genfbe.

Viszont Sir John Simon kedden in-
dul utba Genfbe.

Párizs, október 10. A Paris Midi leg-
újabb londoni értesülései szerint az
angol kormány a tegnapi miniszterta-
nácson a következőkben körvonalazta
az angol leszerelési követeléseket.

1. Az európai hadseregek rövid szol-
gálati milíciákká szerveződnek át és az
átmeneti periódus tartama alatt nem-
zeti közeli fegyverkezési ellenőrzés műkö-
dik.

2. Nem engedélyezik Németország
számára a támadó jellegű mintafegyve-
reket.

3. Nem halogatható tovább a leszer-
elési egyezmény megkötése. Ki kell sür-
getni Genfben a döntést, hogy amely-
nek nyomán megállapítható lesz a le-
szerelési egyezmény rendelkezéseinek
betartásától vonatkozó fél felelőssége.

4. Németország nélkül is meg kell kö-
töni az egyezményt, hogy ezzel erkölcsi
nyomást gyakorolhassanak a néme-
tekre.

5. Az angol leszerelési delegáció ve-
zetői a fentebbi pontokban foglalt ké-
retben és az angol leszerelési terv tá-
körü értelmezésével szabad kezet kap-
nak, hogy minden igyekezetükkel megki-
sérlelhessék a hatalmak és Németország
leszerelési álláspontjainak egymáshoz
való közelítését.

London, október 10. A Daily Herald
megállapítja cikkében, hogy az angliai
hadifelszerelési ipar részvényei az utó-
bbi napokban a leszerelési helyzet bi-
zonytalansága miatt erősen emelked-
tek. Jólinformált körökben meg van-
nak győződve arról, hogy az angol kor-
mány leszerelési megegyezés hiányá-
ban ki fogja adni új flottaépítési és
légi flottafejlesztési programjának vég-
rehajtására vonatkozó intézkedéseket.

— Ujabb szerenésatlenség történt Bari-
ban az autóversenyen. Rómából jelentik:
Bariban az autóversenyen újabb szeren-
ésatlenség történt. Ippolitti versenyző
koponyatörést szenvedett s néhány órai
agónia után meghalt.

Markovits Rodionnak, a „Sibériai gar-
nizon“ nagyszerű írójának legújabb mű-
ve a „Sánta farsang“, kapható az Uj Ke-
let könyvsztyályában. Az összeg és por-
tóköltség előzetes beküldése mellett, vagy
utánvétellel. Ara füzve 36 lej, kötve 60.

A palesztinai vallásos munkások vezére Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, október 10. (Az Uj Ke-
let tud.) A napokban illusztris vendége
érkezett a kolozsvári vallásos cionisták-
nak. Rav Scharagai, a palesztinai vallá-
sos cionista ifjúság vezére, erdélyi tur-
néja során látogatott el Kolozsvárra, ahol
szukkot első napján a Sasz Chevrah Mi-
kes Kelemen uccai imaházában tartott
nagy számu hallgatóság előtt jiddis nyel-
vű előadást Palesztináról.

A fiatal Mizrachista vezér, aki a slo-
bodkai jesivában szerezte meg rabbi-
diplomáját, lendülettel, talmudi idézetek-
kel fűszerezett előadásban ismertette a
különböző palesztinai aktuális kérdése-
ket. A talmud, a misnah, melyek itt, a
galutban holt betűk — mondotta Rav
Scharagai — ott, Erec-Jisráélben a min-
dennapi éleiben fontos szerepet kapnak.
Napjainkban játszódnak le a csodák —
folytatta Rav Scharagai — vagy nem e-
csoda az, hogy egy agyonhajszolt nem-
zet, melynek életerejét semmisnek vélték,
most óriási lendülettel akar meggyökere-
sedni és épít? Jövőt épít, holnapot épít,
még ha a holnapért a mátk kell feláldoznia
is! Nem e csoda az, ami ma Erecben le-
játszódik? Vétkeink miatt kergetettünk
el hazánkból. Vétkeink miatt, de most
tisztá és bűn nélkül kell legyen a vissza-
térésünk. Mi a Tórával megyünk vissza.
Nem kutatunk idegen tanok után. Sem-
milyen tan, ami nem a miénk, ami nem a
mi életünkől fakad, semmilyen idegen
tan nem lehet a mi életünk. Annak ide-
jén, amikor Wilson és Balfour Versailles-
ben a Balfour-deklaráció megszavazása
felett fáradoztak, egy levél érkezett a
konferenciára. A levelet egy öreg francia
protestáns rabbiner írta s arra kérte a kon-
ferenciát, hogy ne szavazza meg Palesz-
tinát a zsidóknak, mert a Tóra tiltja,
hogy a zsidó nemzet elnyomó legyen. Már
pedig Palesztinában arabok vannak. A
levél Weizmannhoz került, ki azonnal
távíratozott Kuk rabbinak, hogy jöjjön és
válaszoljon a „protest rabbiner“-nek. Rav
Kuk a következőket írta a francia rabbi-
nak: Van a talmudnak egy jogi törvénye,
melyet chazokohnak neveznek. Ha valaki
egy gazdátlan földdarabot három évig a
birtokába vesz, anélkül, hogy bárki tilta-
kozna ellene és három esztendő elmúltá-
val jelentkezik a tulajdonos mondván: a
föld az én tulajdonom, akkor mitsem ér
a tiltakozás. Mert hisz három esztendőn
keresztül senkitem tiltakozott. Ha ellen-
ben három éven belül valaki is bejelen-
tette, hogy a föld az övé és arra reflektál,
mitsem ér a chazokoh. . . Mű évszázado-
kon keresztül nem szüntünk meg protes-
tálni Erecért. . . Erec Jisráél a mi tu-
lajdonunk. Mi nem mondunk és nem
mondunk sosem le róla. Ezt válaszolta
Kuk rabbi a protest rabbinernek, mely-
nek következményeképp létrejött a dekla-
ráció, mely a zsidóknak adja Paleszti-
nát. A vallás egyik alapja Erec Jisráél
és a vallásos zsidóság nem szabad el-
feledje épülő országát — fejezte be nagy-
hatású beszédét Rav Scharagai.

Az illusztris vendég még több előadást
tartott az ifjúságnak, melyek nagyban
hozzájárultak a Mizrachy eszme propaga-
lásához. Rav Scharagai a jövő héten
távozik Kolozsvárról. (Schw. S.)

— Egy őrmester erőszakot követett
el kiskoru családja ellen. A koloz-
svári rendőrség bünygyil osztályán fel-
jelentést tett gazdája ellen egy tizenöt
éves családtag. Panaszában elmond-
ja, hogy egy kolozsvári őrmesterhez
szegődött családtag, ahol apolnia kel-
lett gazdája beteg feleségét. Az őrmes-
ter többször erőszakoskodott vele, de
mindannyiszor sikerült megmenekülnie
tőle. Legutóbb azonban éjszaka támad-
ta meg és erőszakot követett el a kis
parasztleányon. A leány elment dr.
Stenea nőgyógyászhoz, aki megvizsgál-
ta a leányt és igazolta a leány állítá-
sát. A rendőrség megindította az eljá-
rást az őrmester ellen.

**Ugyvédi határ-
ldő napló 1934
Lepage-nál Kvár**
NYOMBAN 300 lej és portó, később
360 lej utánvétellel, vagy előrefizetve
frankó.

LIGETI SÁNDOR: A BÜVÖS ERSZÉNY

REGÉNY

6-ik közlemény

De egyszerre... megállnak a lovak éppen előtte. Felugrik. A szekérponyva alól fény villan ki rá s elvakítja úgy, hogy alig lát maga elé. A ponyva alól egy férfihang szól s egy kéz nyujt feléje valamit.

— Fogd, a tied!

Újra sötétség, ostor csattan, iramodnak a lovak, szinte megsiketül, s ott áll magában, káprázó szemmel. A szekér már messze zörög tovább. Nem is gondol vele. Kis, papirosba burkolt csomag van a kezében. Alig tud magához térni.

— Miféle dolog ez itt?

Olyan szivdobogást kap egyszerre, hogy a fülében hallja a lüktetést. Tépi le a papírt a csomagról. Puha bőrtárcát érez. Gyufát gyújt, szétnyitja. Csak egy villanást ég elottja a szél. De pénzt látott benne. Tapogatja: tömött, tele tárcá. Szaladna a szekér után, de az már messze van. Eppen elhal a zörgése. A lámpáját se látja.

Rohan, ahogy csak tud, hazafelé. Amint kifutad, megáll, liheg. Borzong, de mingyárt utána melegség, megnyugtató bizonyosság járja át. Ez az övé. És zsebrevágja a tárcát. Siet hazafelé. Most, hogy nem sétál, hosszú az út. Végre feltűnnek az első házak. Ez már az ucca. Örül, hogy olyan rossz a közvilágítás. Dehogy támadja többet, jó, hogy félhomályban surranhat. Egykét lélegző alak jön vele szemben, erre meglassítja léptét. Gyanút kelt a sietés. Beér a főúccába s hosszan szeli át a kocsit, hogy ne találkozzék senkivel. S mikor betesz maga mögött a kis kapitányt, föllelegzik, mint a biztonságba jutott tolvaj. Tenyerével tapogatja a zsebet. Ott lapul a tárcá. Szobájába lép, felgyújtja a lámpát, leereszti ablaka függönyét, kulccsal bezárja ajtaját. Még egyszer megpróbálja a kilincset, az ajtó zárva van. Asztalához megy, leül, hozzá sem nyúl a tárcához, csak örül, hogy így egyedül, mindenkitől távol, magában lehet.

Valami nagy dolog történt vele. Érthetetlen és lehetetlen. De valóság. Ott a tárcá. S új izgalomtól reszkető kézzel nyúl utána, kivesszi zsebéből s tartja a lámpa alá.

Tisztára képtelenség. A puha fekete bőrtárcán ráprésselt betűkkel az ő neve: PROF. RALIN. Hát akkor mégis az övé. Ez az ő neve. Itt nem lehet tévedés. Ezt a tárcát nemcsak úgy találta. Ezt senki tőle el nem veheti. A tárcá vadonatúj, orrához emeli, érzé kellemes ujjbőr szagát. S nagy, erős betűkkel áll rajta: PROF. RALIN. Az ő neve. Akkor ami benne van, az is az övé.

Kinyitja. Négy rekesze tele pénzzel. Veszi ki az első csomót. Számolja. Veszi ki a másodikat. De mi ez? Az üres rekesz újra tele? Dobja az asztalra a pénzcsoportokat. Megörült? Láza van? Az erszény újra teletelt. S hiába üriti ki egyik rekeszt a másik után, új és új pénzcsoportok jönnek elő. Már a számolást abbahagyta. Csomó csomó után. Tele az asztal. S a tárcá újra tele s teli. Képtelenség, örület, kiáltani szeretne. Arcal az asztalra borul, keze fejére, behunyja szemét s vár, hogy elmúljon, eltűnjön minden. Behunyt szemmel emeli fel újra arcát. Kinyitja szemét. Pénz, pénz és pénz. Tele az asztal és tele a nyitott tárcá. Felugrik, rohan föl s alá a szobában. Lehetetlen. Megörült, megörült s könnyek jönnek a szemébe. A falhoz támaszkodik és sir.

S egyszerre... valami villan a fejében... az inasiskola... az első óra... a mesebeli bűvös erszény...

Még van annyi ereje, hogy elérje ágyát. Ruhástól eszik le rá. Kavarog és zug a fejében minden s behunyt szemmel zuhan a semmibe.

Vasárnap

Kjnt már hajnalodott. Két berugott atyafi ölelkezve támogatva egymást s úgy kurjongatták végig az uccát.

Ralin tágranyilt szemekkel ült fel ágyán. Mikor az asztalra nézett, felugrott, mosdójához támolygott s a vizet télt talba dugta a fejét. Ameddig csak győzte, visszatartott lélekzettel hagyta hogy a hideg víz lehűtse, ki-

józanítsa. Aztán törülközőjével dörzsölte arcát, szemét, csurmoviz haját s hogy felfrissült, újra asztalához lépett, hogy szénnyugre vegye az éjjeli csodát. Minden kétséget kizáróan ott volt a pénz, a tárcá, újra elolvasta rajta a nevét s érezte, hogy az ámulatból most már elég. Szinte tuljózott lett. Ha VALAKINEK ráesett a választása, hogy a bűvös erszényt használja és éljen egy csoda hatalmával, akkor ő méltó kell hogy legyen erre a megbízásra és megfontoltnak, józanul kell cselekednie. Föl a fejet hát és rajta!

Hogy lappangó kételkedését újra legyőzze, kezébe vette a tárcát, ismét kiürítette. Egyszer, kétszer, háromszor. És elült minden kételkedés. A tárcá ereje érintetlen maradt. Megtelt újra és újra.

Most már boldog bizonyosság szállta meg. Az asztal borító pénz magában is vagyont jelentett. A tárcát belső zsebébe tette, a zsebet begombolta s elhatározta, hogy senki szeme előtt azt ki nem veszi. Óvatosságnak kell lennie mostantól kezdve. Magyarázatát sem tudná adni hírheltlen gazdagságának. Pénzhamisítónak tarthatják. Ha feltűnést kelt, letartóztatják, megmozdítják s akkor vége mindennek. Csinján kell tehát venni a dolgokat. Elővette régi, kopott bőrtárcáját, telerakta bankjegyekkel, a többi pénzt csomagokba rendezte, újságpapírba göngyöltte s úgy helyezte el szekrényfiókjában. Aztán levetkőzött, lemosdott újra, tetőtől-talpig, friss fehérneműt öltött, vasárnapi sötét ruháját vette fel, gondosan átrakta másik ruhája zsebeinek tartalmát, a két tárcát is, leoltotta lámpáját, kitarja ablakát s hosszan szivta magába a kora reggel friss, tiszta levegőjét. Majd kiment az udvar mögött levő kis kertbe s az egyetlen, rövid kerti uton föl-alá járva, kezdte végig gondolni, megfontolni új élete lehetőségeit, legközelebbi tennivalóit.

Mire Ryhl városa fölébredt s mire a vasárnap reggeli napsütés végigragyogott a házak tetején és falain, a ker-
teken és a faleveleken s mire Ryhl polgárai kikerültek duzzadó tolvánkosaik és paplanaik közül s megborotvátkozva, kikénve, felszalagozva s templomba készülve itták a reggeli kávéjukat, azalatt az ujjászülett és tettek vágyától telített Ralin már elhatározta, hogy ez a nap utolsó napja lesz Ryhl városában. Öreg háziasszonya csodálkozva nézte.
— Mi történt, szerkesztő ur, hogy ilyen korán reggel felkelt? Hova készül?
— Hát nem tudja, néni? Tegnapról az inasok főkapitánya lettem. Egész éjjel nem tudtam aludni a nagy megtiszteltetésből.
S nevetett hozzá.
— Láttam tegnap a lurkókat, amint sugdolóztak itt az ajtó előtt s törték valamiben a fejüket. Aztán igaz, hogy nem jár hozzájuk többet az iskolába?
— Bizony oda nem többé.
— Hallottam én valamit már napokkal előbb, szerkesztő ur, csak nem mertem szólni, tudtam, hogy rosszul esnek. A sánta kovács műhelye előtt mentem éppen, az kint állt az ajtóban s nagy hangon kiáltozott a szomszédjának, hogy mindenki hallotta, aki arra járt. Szerkesztő urat szította, de nagyon csúnyán, hogy valami szerzetet csinál az inasokból s káromkodott is hozzá s mondta, na nem tart sokáig ez s hogy menjenek fel mind a mesterek a városházára.
— Bizony föl is mentek, néni, hanem az inasok se hagyták magukat. Most már vasárnapi iskolát csinálnak, csak úgy maguk közt, oda készülök hozzájuk én is délután. Csak nem a tanárjuk lesznek, hanem — úgy mondták — a kapitányuk, a labdarugó-főkapitányuk. Ez aztán a megtiszteltetés, néni, most már rangom is van.
Az öreg néninek tetszett Ralin friss jókedve. De azért nem hagyta magát.
— Csak hogy az inasok nem fizetnek ám, a város meg fizetett. Magának meg, szerkesztő ur lelkem, jobb a fizetség, mint a tiszteltetés.
— Hát megélünk csak valahogy, néni — szölt fensőséges nyugalommal Ralin — Hanem azért egy kis vasárnapi reggeli kávé nem ártana nekem sem. Jól esik most, séta után. De forrón és barnán kérem s egy kis vajaskenyert hozzá.
A néni szolgálatkészen sietett konyhája s szeretettel tette a reggelit csipkekendő tálcán lakója elé. Az a kis verandaasztal mellé ült s olyan derüsen tömte a pipáját reggelije után, hogy háziasszonya nem győzött magában csodálkozni rajta.

(Folytatjuk.)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerda: Cigánybáró.
Péntek: Vaázsfuvola.

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Ma, szerdánj utoljára:
A legszebb kaland. A szezon legkedvesebb filmjének reprize. Fősz.: Nagy Kató, Wolf A. Retty, Otto Walburg, Adéle Sandrock.
Holnap, csütörtökön premier:
A század mennyasszonya. A legremekesebb katonai sláger-vígjáték. Jobb mint az Oszli manóver. Fősz.: Lucie Englisch, Paul Hörbiger, Zenta Somenland.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Gyilkosság az állatkertben. Rendkívül izgalmas film, főszerepekben: Kathleen Burke és Lionel Atwill.
Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Kisértekek vonata. 100 százalékos román beszélfilm, rendezte: Jean Mihail, főszerepekben: Toni Bulandra, G. Störin, Dida Solomon.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Szerda 5, 7 és 9 órákor:
Pogány vér. Izgalmas filmregény, főszerepekben: Clara Bow, Gilbert Roland, Estella Taylor.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, október 11.

Bukarest: 19.40. Rádiógyetem, 20. Hangv. 20.45. Zongorahangv. 21.15. Cselló.
Budapest: 6.45. Torna. Utána gramafon. 1.30. Gramafon. 2.45. Hírek 6.30 Zenekari hangv. 7.45. Vidám csevegés. 9. Lányi Viktor szerzeményei. 10.15. Pontos időjelzés, 11.20 Jazz.
Bécs: 15.45. Dallemezek, 23. gramafon.
Breslau: 20.05. Mozart: D-dur zongoraverseny zenekari kísérettel. 21.20. Bauckner: IV. szimfónia.
Frankfurt: 21. Schumann művek.
Hamburg: 21.10. Versek és dalok.
Lippe: 22.30. Szerenadok.
Varsó: 20. Vonósnyegyes.
Milánó: 18.40. Gramafon.
Róma: 20.45. Opera.

Csütörtök, október 12.

Bukarest: 20. Dalok, 20.30. Szimf. hangv. Beethoven: Leonora nyitány. Bach: C-dur zongoraverseny. 21. Előadás. 21.15. Schumann: IV. szimfónia, 1.45 Hírek.
Budapest: 6.45. Torna. Utána gramafonlemez. 9.40. Hírek. 10. Felolvasás. 12.05. Szalonzene. 5.30. Cigányzene. 7. Gordonka. 8. Szimf. 10.15 Szalonzene. 11.30. Cigányzene.
Bécs: 21. Szimf. hangv. 22.30. Táncczene.
Berlin: 20.03. Nagytáncst.
Breslau: 20.10. Strauss operett.
Heilsberg: 20.10. Opera.
Varsó: 20. Rádiózenekar. szopránadalokkal.
Milánó: 20. Gramafon. 20.30. Opera.
Róma: 20.30. Opera.
Prága: 17.25. Gramafon.
Pozsony: 17.05. Operaiárak, 19.30 Opera.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt hirdetések 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Csillárt és modern esőbutort készít Grünwald Jacob fémpipari üzeme. Cluj C. Decebal 23. (v. Rudolf u.)

Diáklány vagy fiatalember teljes ellátást kaphat külön bejárattal parkettes szobával uri zsidó családnál. Cim a kiadóban.

Német érettségivel rendelkező jogszigorló német, angol, héber, francia és román stenografia tanítását vállalja, esetleg kósz vagy lakásért. Cim a kiadóban.

Munkavezetőnek ajánlkozok perfekt női és férfi fűzővarró, esetleg a szakma bevezetésére. „Önálló” jelígre a kiadóba.

Könyvelő, magyar, német levelező, nagy kereskedelmi gyakorlattal, könyvelői, utazói vagy más bizalmi állást keres. Címeket „Szerény igényű” jelígre a kiadóba kérem.

Több évi gyakorlattal bíró, puhafaszakmával rendelkező, könyvelésben és egyéb irodai munkában is jártas fiatalember állást keres. Ajánlatokat „Vidékre is megyek” jelígre a kiadóba kérek.

Tűzfia megrendelési irodánkat megnyitottuk Cal. Victoriei 7. alatt. I. búkhasábfá öle 750—800. Calcit. Telefon: 11-06.

Egyetemi hallgató vagy tisztviselő lakást, teljes ellátást, fürdőszobahasználat, mérsékelt áron kaphat: özv. Jambor Adolfné, Erzsébet ut 8.

Asztalos műhelyből modern dió háloberendezések alkalmi árért eladó. Dézma ucca 2.

Kertes házban kicsi butorozott szoba vízvezetékekkel tisztviselő vagy kereskedőnek 700 lejért kiadó. Király 45.

Intelligens bocher elmenne vidékre tanítónak, Náthán Cluj. Postrestante.

Kiadó két szoba konyha, speiz, Árpád ut 55. Értkezni 3—5-ig.

Fogorvost keresek helyben, esetleg vidékre kombinációval „Fogtechnikus” jelígre.

Jó házikoszt méltányos áron, esetleg teljes ellátással kapható. Cim Rosenfeld, str. Baritiu 7.

Ort. uricsaládnál házvezetőnői állást keres intelligens urinó. Cim: Appellné Árpád u. 14.

Sadehenek mielőbb adják le címüket Astoria szálló főportásánál.

Német urinó keres, központban magános nőnél jutányos árért, teljes ellátást. Címeket: Str. Baron L. Pop 17. ajtó 3. kérek.

Egyetemi hallgató perfekt román-német nyelvtudással középiskolások korrepetálását vállalja. Esetleg kósz vagy lakás ellenében is. Merdler Berthold, Cal. Motilor 25.

Társat keresek kettőszázötvenezer lejrel egy Palesztinában létesítendő kalap és sapkauzemhez. Komoly reflektánsokkal csak személyesen tárgyalok. Megkeresések: Anseländer kalapgyár Turda.

Eladó olesón egy Ford és egy Chevrolet therantó, üzemképes, teljesen jó állapotban és három autóbusz karosszéria. Bürger Ernő, Salontamare.

Kelengyék készítése, függöny és ágyterítő összeállítás, csipkebevarrás, párná montirozás, előrajzolás a legújabb mtrák szerint legszébb és legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalonjában Str. Baritiu 16.

HIRT

Megnyilt a k zsidó diák

Szukkot első ünnepnapján levő Árvagondozó... mint százhusz zsidó... közreműködésével... nyitott Diáksegélyező al... menza. Százhusz zsidó... különböző helységeiből... anyagi támogatásuk... nap részben teljesen... állás összegért ebéd... tot az erdélyi Zsidó... kápol.

A Diáksegélyező sz... ze már napok óta a di... áll. A vidéki diákok... egyetemre iratkoztak... segélyzöbe vezet, ahol... Diáksegélyző titkára... dolgait. Az idén k... fordalom a Diáksegé... dani szokás „a gazd... teti hatását, stb. Hu... diákok gondja: felve... re, ha igen, miből fiz... beiratkozás, stb., ha... Hol fogok lakni, hol... ilyen kérdések ma... polgári egzisztenciáj... ismeretlenek, hát mé... zsidó egyetem” hallg... Végre megnyitott a... Megnyitott a menza... egyetemi hallgató re... néz a többi akadály... ben rejlt tudásom... gia, a céltudatosság... olyan akadályokat, a... káskérdés és gazdas... nép fiaj tanultak ma... életveszedelemben. A... nem rettennek vissza... dályoktól... A zsi... műmi akarnak és ta... hogy elnézem ezeket... sápadt arcra, kisü... dön jönnek könyvü... Abel Pannak egy ké... szép géht in cheder... be megy... Fárads... mek, kezében nagy... kációt hozzá lehet... szép sorait a Hamat... lomis, mi atatur li... torah?

Három hosszú me... foglalnak helyet a... szi az „első ebéd”.
József tanár Szirm... asztalokat. Löbl t... diákok diákjainak vá... kérem az ebéd följ... ja az egyik jogász... Egészségükre, mond... Nekem erős a m... ezek a „holnaposok... jövőnek.

— Sándor jogosz... zett Belgrádban. Be... uralkodópár külföl... zett a jogosúlás fö... — Október husz... Nobel születésének... Stockholmól jelen... negyedikén ünne... születésének száza... ünnepnap előestéj... ezidei orvosi Nob... pitvány alapjain... tizenöt nemzet s... tásának.

— A kóser néme... ből jelentik: A B... Linie állandó Ha... burg és Haifa kö... vándorló német zs... hajó, az Espona... hagymá Hamburg... legnagyobb erőfés... vegye a Palesztin... hogy német hajók... társaság kóser ét... sok rendelkezésér... binátus felügyele... hajón külön term... istentiszteletet s... lön helyiséget re... nyelvtani előadás... kászik, amikor üz... nem ügyel az á... arra vagyunk k... kóser konyhás, s... keresztes zászló... ren?

PROTÉSEK

egy sző 2 lej, vastagabb apró hirdéseknek 30 százalékos díjat, a többi díjat pedig csak úgy tovább meg kellékelve van.

esőbutort készítő ipari üzem. Cluj (D. I. u.)

talamber teljes elbejárható parkettes saládnál. Cim a ki-

rendelkező jog. héber, francia és itásat vállalja, eset. Cim a kiadóban.

nikozik perfekt nő setleg a szakma be- ligére a kiadóra.

émet levelező, nagy laltal, könyvelő, ni állást keres. Ci- jellegére a kiadó-

átal bíró, puhafa- könyvelésben és is jártas fiatal- latokat. Vidékre idóba kérek.

rodánkat meg- 7. alatt. I. búkk- Calcit. Telefon:

vagy tisztviselő fűrdőszobahaszna- phat: özv. Jám- 8.

modern díó háló- ért eladók. Dézs-

butorozott szoba vagy kereskedő- irály 45.

menne vidékre Náthán Cluj.

na. speiz. Árpád

ben, esetleg vi- gtechnikus" jel-

s áron, esetleg Cim Rosenfeld,

vezetői állást Cim: Appelné

ak le címüket al.

pontban magá- teljes ellátást. Pop 17. ajtó 3.

tekt román-né- kolások korre- koszt vagy Berthold, Cal.

évtvener lej- sitendő kalap- reflektánsok- gyalak. Meg- gyár Turda.

és egy Chev- s, teljesen jó puszar korossz- mare.

rony és ág- varrás, párná- egujabb m- legelőbban- ónjában Str.

HIREK

Megnyilt a kolozsvári zsidó diákmenza

Szukkot első ünnepnapján, a Pap ucaán levő Arvagondozó helyiségében, több mint százhusz zsidó egyetemi hallgató közreműködésével nyílt meg az erdélyi Zsidó Diáksegélyező által fenntartott diákmenza. Százhusz zsidó diák, Erdély különböző helységeiből, kiknek semmilyen anyagi támogatásuk nincsen otthonról, kap részben teljesen ingyen, részben minimális összegért ebéd és vacsora kosztot az erdélyi Zsidó Diáksegélyező jóvoltából.

A Diáksegélyező szentlélekuccai helyisége már napok óta a diákok ostroma alatt áll. A vidéki diákok, akik a kolozsvári egyetemre iratkoztak, legelső útja a Diáksegélyezőbe vezet, ahol Szirmai István, a Diáksegélyező titkára intézi ügyes-bajos dolgaikat. Az idén különösen nagy a forgalom a Diáksegélyezőben. Amint mondani szokás „a gazdasági válság” érzeti hatását, stb. Husz éven aluli zsidó diákok gondolja: felvesznek-e az egyetemre, ha igen, miből fizetem a költségeket, beiratkozás, stb., ha nem vesznek fel: Hol fogok lakni, hol fogok ékezni? Az ilyen kérdések ma egy „megállapodott polgári egzisztenciájú” családapánál sem ismeretlenek, hát még egy diáknál! Egy zsidó egyetemi hallgatónál.

Végre megnyílt a menza. Megnyílt a menza és százhusz zsidó egyetemi hallgató reménykedve és bizva néz a többi akadályok elé. A zsidó népben rejli tudásomja a törhetetlen energia, a céltudatosság lefogják győrné az olyan akadályokat, mint: ebédkoszt, lakáskérdés és gazdasági válság. A zsidó nép fiait tanulnak már étlen, szomjan és életszeszedelemben. A zsidó nép fiataljai nem rettennek vissza, holmi „világi” akadályoktól... A zsidó nép fiataljai tanulni akarnak és tanulni fognak. És a hogy elmézem ezeket a diákokat, amint sápadt arccal, kicsit fáradtan és örege dőn jönnek könyvükkel a hónak alatt, Abel Pannak egy képe jut eszembe: Joszele géht in cheder... Joszele chederbe megy... Fáradt, nagy szemű gyermek, kezében nagy könyv. És mint dedí kációt hozzá lehetne tenni Bjalik örök-szép sorait a Hamatjiddből: Mi atah cha lomis, mi ataur lifné náar ojszék börtorah?

Három hosszú megterített asztal körül foglalnak helyet a diákok. Kezdetét veszi az „első ebéd”. A menzát vezető Löbl József tanár Szirmaival járja körül az asztalokat, Löbl tanár ur kérdéseire a diákok diákosan válaszolnak: tanár ur kérem az ebéd fölöttébb élvezhető, mondja az egyik józgas. A tanár ur mosolyog. Egészségükre, mondja.

Nekem erős a meggyőződés, hogy ezek a „holnaposok” biztos várai a zsidó jövőnek. (a. h.)

— Sándor jugoszláv király visszaérkezett Belgrádba. Belgrádból jelentik: Az uralkodópár külföldi utjából visszaérkezett a jugoszláv fővárosba.

— Október huszonegyedikén ünneplik Nobel születésének századik évfordulóját. Stockholmból jelentik: Október huszonegyedikén ünneplik Svédország Nobel születésének századik évfordulóját. Az ünnepnap előestéjén ki fogják adni az ezidei orvosi Nobel-díjat. A Nobel-alapítvány alapjainak jóvedelméből eddig tizenkilencmillió svéd koronát adtak ki tizenöt nemzet százhatvanhat reprezentásának.

— A kóser német hajóstársaság. Berlinből jelentik: A Hamburg—Dél-Amerika-Linie állandó hajójáratot létesít Hamburg és Hajfa között a Palesztinába kivándorló német zsidók számára. Az első hajó, az Espona, október 18-án fogja elhagyni Hamburgot. A hajóstársaság a legnagyobb erőfeszítéseket teszi, hogy rávegye a Palesztinába kivándorló zsidókat, hogy német hajókat vegyenek igénybe. A társaság kóser étkezést is bocsát az utasok rendelkezésére, mely a hamburgi rakbinátus felügyelete alatt áll. Mindegyik hajón külön termet rendeznek be a zsidó istentiszteletnek számára és ugyancsak külön helyiséget rezerválnak, ahol héber nyelvű előadásokat tarthatnak. Ugyanlástik, amikor üzletről van szó, a Hapag nem ügyel az árjaparagrafusra. Csak arra vagyunk kíváncsiak, vajon ez a kóser konyha, zsinagóga hajó is horekeresztés zászló alatt fog futni a tengeren?

November 7-ikén ül össze Bukarestben a romániai Zsidó Párt első országos kongresszusa

Hogyan történik a delegátusok megválasztása?

Bucuresti-Bukarest, október 10. A Zsidó Párt központi végrehajtó bizottsága október 2-ikán tartott ülésén elhatározta, hogy november 7-ikére és 8-ikára összehívja Bukarestbe a párt országos kongresszusát. A vidéki párt-szervezetek utasítást kaptak, hogy legkésőbb október 23-ig érjék meg a delegátusválasztásokat. A választások a következő normák szerint folytatandók le:

Minden megye annyi delegátust választ, ahányszor 200 a legutolsó parlamenti választáson, az illető megyében elért szavazatszám találatik. A

megye tehát, ahol kétezer szavazata volt a zsidó pártnak 10, ahol nyolcszáz szavazata volt, 4 delegátust küld. Minden megye azonban függetlenül az elért szavazatszámotól, minimálisan két delegátus kiküldésére jogosított. A delegátusok megválasztása megyei listák szerint titkos szavazás útján, proporcionális választási rendszer alapján történik. Választójoggal rendelkezik és választható minden nagykorú zsidó férfi és nő, aki legkésőbb a választás időpontjáig írásban jelenti ki, hogy a párt tagjának tekinti magát.

— Kisértetek vonata. (Az első román nyelvű film bemutatója a Select-mozgóban). Már eddig is történtek kísérletek, hogy csak románul beszélő filmeket gyártsanak Romániában. A hazai filmipar kezdetlegessége miatt azonban nem volt megvalósítható ez a terv és így jött létre a megállapodás a budapesti Hunnia filmgyárral, ahol hónapok óta készülnek a román nyelvű hangosfilmek. Az első ezek közül a Kisértetek vonata, amelyet a kolozsvári Select-mozgónak sikerült bemutatónak megkapnia. A bemutató iránt széles körökben nagy érdeklődés mutatkozik. Filmszakértők szerint ez a film a további román nagy filmsikerek ígérete. Az első kísérlet nem sikerült mindig a legjobban és lehet, hogy a Kisértetek vonata sem fog tetszeni mindenkinek. De kétségtelen az is, hogy már maga a román nyelv használata a filmben nagy jelentőségű és egészen bizonyos, hogy a filmet Kolozsvár lakossága a megérdemelt érdeklődéssel fogadja.

Csütörtöktől a Royal mozgóban:

„A század menyasszonya”
A legkacagtatóbb, legszemélyesebb, katonai sláger vigjáték. Főszerepekben az „Őszi manóver” szereplői: Lucie Englisch, Paul Horbiger, Zenta Sönnenland, Jobb, mint minden eddig!

— Cionista nap Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: Vasárnap délután öt órakor rendkívüli impozáns keretek között zajlott le a nagyváradi városkölözött rendezvényében az Aviva Barisszia, a klacionista csoport és a Wizo együttes rendezésében megtartott cionista miting. Szépszámu közönség előtt dr. Markovits Ignác, a nagyváradi klalesoport elnöke, nyitotta meg a mitinget és meleg szavakban üdvözölte a nagyváradi cionista társadalom vendégeit. Ezután Kaszner Rezső az Aviva Barisszia elnöke tartotta meg nagyszabású beszámolóját a prágai cionista kongresszusról. Színes, riport-szerű előadásában vázolta a kongresszus eseményeit, rámutatott azoknak jelentőségére, néhány megkapó portrét rajzolt a kongresszus szónokairól, majd összegezte a prágai tanácskozások eredményeit. A kongresszusi beszámoló után dr. Marton Ernő országgyűlési képviselő emelkedett szószárra és nagyhatású előadásban tárta fel a galut zsidóságának sivar helyzetét, majd palesztinai utjának impresszióiról számolt be. Rámutatott az épülő zsidó Palesztina aktuális kérdéseire, végül ki fejtette, hogy a zsidó nép számára az egyetlen út és az egyetlen megoldás Erec Jiszráél felépítése. Ugyancsak vasárnap zajlott le a város keretében és szépszámu közönség jelenlétében a nagyváradi Aviva Barisszia avató ünnepe. Az ünnepélyt dr. Weimann György rosrison nyitotta meg, majd Nussbaum Sámuel, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség társelnöke üdvözölte az ifjusági szervezetet. A vidéki ifjusági szervezetek üdvözléseit uán Fried László tartott megkapó előadást az első cionista kongresszusról, majd az avatás aktusa következett. Az Aviva Barisszia központi vezetősége nevében Danzig Hillél avatta fel az új szervezet tagjait. Avatóbeszédében rámutatott a cionista ifjuság útjára és azokra a feladatokra, amelyek a mai zsidó generációra hárulnak. Ezután Kaszner Rezső kivette az esküt az aviváktól és a barissziánusoktól, majd a Techakna hangjai mellett emelkedett hangulatban ért véget az avatóünnepély.

— Az újságíró klub csütörtöki hangversenye. Az újságíró klub csütörtök esti hangversenyén való szereplésre a klub vezetőségének sikerült két olyan művész kiválóságot megszerezni, akiknek fellépése kivételes eseményszámban megy. Sch. Wiumme Elza, a berlini opera gyönyörű hangu koloratür énekesnője és Dinu Badescu a kolozsvári opera nagyjövője tenoristája fognak énekelni a csütörtöki hangversenyen. Wiumme Elza hozzatartozói látogatására érkezett Berlinből Kolozsvárra s a megjelenésében is feltűnő művésznő a Budapesten estéről estére zsufolt házak előtt műsoron levő Dubarry káprázatosan szép áriáit fogja énekelni. Dinu Badescu az utóbbi évek felfedezettje a legszebb tenor hangok egyike, aki előtt nyitva állnak a világ nagy opera színpadai. Hangjának színet és eszengetés és fénylő magasságát Grozavescu feledhetetlen szépségű hangjáról hasonlítják össze. Tekintettel a hangverseny esték iránt megnyilvánuló érdeklődésre a klubvezetőség ezután kéri a klub tagjait, hogy az estélyre kizárólag holgy hozzatartozóikkal jelenjenek meg.

— Eljegyzés. Bresslaui Mancu Tg-Mures és Reinfeld Sándor Aviva Barisszia v. ros-risonja Alba Iulia, jegyesek.

— Házasság. Berensohn Stefannia Turnu Severin és Kóvári József gyógyszerész Alba Iulia folyó hó 15-én tartják esküvőjüket Turnu Severinben. Minden külön értesítés helyett.

— Nyugdíjasok figyelmébe! Adóbónok ügyében f. hó 12-én, csütörtökön délután 4 órakor nyilvános gyűlés. Kérjük a nyugdíjasokat, jelenjenek meg teljes számban Cúza Voda (Boesckay tér) 2. szám alatt, Pop Valer sk. elnök, Oana sk. főtitkár.

PHILIPS

Sepso-Inductancia

— Dr. Kahan Niszon ötven éves. Szimeház-Tóra napján ünnepli ötvenedik születésnapját dr. Kahan Niszon, a magyarországi cionista mozgalom egyik személyisége. Dr. Kahan Niszon a „Mak kabea” megalapítója is, amely ezidén üli meg fennállásának harminc éves évfordulóját.

— A kozmetikai cikkek és parfüm eladásának engedélyezését szabályozó legújabb rendelet precíz magyar fordítása kapható dr. Mandel Fordító Irodában Cluj Memorandumul 24. Ára 20, vidékre 30 lej előre beküldve (bélyegben is).

— Beszarábiában gyártották a hamis százelejeseket. Bukarestből jelentik: A kisenevi hatóságok a Balti megyei Proscureni községben pénzverdet fedeztek fel, ahol nagy arányok között folyt a száz lejes pénzérmek hamisítása. A pénzgyártási üzem részvénytársasági alapon ment élén Palosa volt rendőrfőnök állott. A rendőrfőnök lakásán a pincében több mint kétfélmillió lej értékű hamis százelejeset találtak. A vizsgálat megállapította, hogy a hamisítványok tökéletesen sikerültek és rendkívül nehezen különböztethetők meg a valóditól.

NAPRÓL NAPRA

A jékhokki-világbajnokságot 1934-ben február 3 és 11 között Milanóban rendezik meg.

Jan Kiepura hosszú rivierai tartózkodás után jelenleg a francia fővárosban időzik. Az emberek az uccán is megéleljük a kitiño operáénekest, mihelyt felismerik.

Megalakult a filmsztárok autogram-jait árusító börze. A legmagasabb árat eddig Rudolphe Valentino elhalt amoro so névaláírásáért értek el.

Az amerikai sportszövetség vezetőse arra az elhatározásra jutott, hogy olimpiikonjait nem fogja indítani a berlini olimpiáson, tekintettel arra, hogy információk szerint Németországban megkülönböztetéssel kezelnek a külföldi származású zsidó olimpiikonokat is.

Novemberben Newyork egyik legelőkelőbb szimfónikus zenekara be fogja mutatni Kodály Psalmus Hungaricusát.

Stella Walsh.Waleszkiewicz, a lengyel származású Amerikában élő kitűnő női atléta olimpiai bajnok és világrekorder készülődik vissza Amerikába. Az atléta az ősz elején több újabb világrekordot állított fel különböző versenyeken.

A Zuider-tó kiszáritása folytán az orszeli tartományban rendkívüli mértékben elszaporodtak a patkányok. A lakosság tehetetlen a patkányvesszel szemben, amely a réteket és a veteményeseket feljúlja. A kormánytól várnak segítséget.

Október második felében a bécsi Volksoper együttese több estén át játszott a Labriola-színházban operákat.

— Zita excsászárnő Xaver pármaj herceg vendége. Rómából jelentik: Zita és fiatalabb gyermekei a Viareggio közelében levő pianorei kastélyban tartózkodnak, az excsászárné fivére, Xaver pármaj herceg vendégeiként.

— A Pageol még mindig nem elég ismeretes gyógyszer a sok fájdalmas és szeszerv megbetegedések leküzdésére, mely betegségek elhanyagolásának, különösen öregebb korban súlyos következmények lehetnek. Különösen a végtagnematizmus igen gyakori következménye a gonorreának. Ha valaki a gonorreat már a betegség első jeleinél Pageollal gyógyítja, gyors javulást talál és megvédi magát annak további következményeitől.

— A magyar főváros áramot akar vásárolni a Talbot-centrálétól. Budapestről jelentik: A magyar főváros vezetősége a Talbot-centrálétól áramot akar vásárolni. Átvénnék hír szerint az áramot a keletföldi telep önköltségi árának alapul vétele mellett öt éven át. A napokban a vezetőség be fog számolni a törvényhatósági tanácsnak s felhatalmazást fog kérni a szerződés megkötésére.

— Kis hírek Hitler Németországból. Berlinből jelentik: A külföldre menekült Hugó Simon bankár, Landgrafenstrasse 17. számu volt lakós vagyonát elkobozottnak jelentették ki. A bankár éveken át egyik irányítója volt a kommunistáknak. — A bíróság Rochow 18 éves és Wojtke 19 éves kommunistákat egy Hitler ifju meggyilkolása miatt halálra ítélte. — Varsóban megkezdődtek a német-lengyel gazdasági tárgyalások. — Élethe lépett a színházi cenzura. A jövőben csak olyan darab kerülhet színre Németországban, amelyet a cenzura engedélyezett. Werner Krausz a Londonban kifütyült német színész is tagja a színházi cenzura-bizottságnak.

— Az afrikai francia gyarmatok eladóját állítanak fel Budapesten. Budapestről jelentik: Szó van arról, hogy az afrikai francia gyarmatok Budapest székhelyei eladóját állítanak fel. Elsősorban nyersterményeket és déli gyümölcsöket akarnak propagálni. Nincs kizárva, hogy esetleg dumpingjellegű áruelhelyezés a szándék, ami azonban a magyar gyümölcsnek is nagy konkurenciát teremthet. Mivel a terv megvalósítása Olaszország érdekeibe vágna, nem lehet tudni, hogy hivatalos helyen milyen álláspontot foglalnak el.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Feloszlatták a spanyol parlamentet

November 19-én lesznek az új választások

Madrid, október 10. Martínez Darios új kormánya tegnap minisztertanácsot tartott, amelynek eredményeként a miniszterelnök előterjesztette aláírásra Alcalá Zamorra köztársasági elnöknek a cortes feloszlításáról intézkedő keziratot, amelyet az elnök ellátott aláírás

sával és azt nyilvánosságra is hozták. A miniszterelnök az újságíróknak tett nyilatkozatában kijelentette, hogy a parlamenti választások november 19-én lesznek s hogy az új cortes december 8-án fogja tartani első ülését.

Özönvizeszerű felhőszakadások nagy árvizet okoztak egy francia tartományban

Párizs, október 10. Vaucluse departement északi részében özönvizeszerű felhőszakadás több falut és farmot elzárt a külvilágtól. Avignonból műszaki csapatokat küldtek ki a mentési munkálatokhoz. Nîmes környékén szintén ha-

talmas esőzés volt s a folyók szintje ismét erősen emelkedett. A város alacsonyabban fekvő részeiben egy méter magas hűvös víz útra az árvíz. A mélyebben fekvő házakat ismét ki kellett üríteni.

Szombaton kezdődik az osztrák szociáldemokraták rendkívüli kongresszusa

Bécs, október 10. Osztrák szociáldemokrata körökben izgalmat váltott ki az Arbeiter Zeitung kolportázsjogának megvonása. Szombaton megkezdődik a párt rendkívüli országos kongresszusa, amelynek ülését, a párttagok hiányára való

tekintettel, a pártvezetés mai ülésén teljesen bizalmas jellegűnek proklamálta. Csak a kongresszus befejezése után fognak kiadni a párt részéről közlést a tanácskozások lefolyásáról.

A világ átvergődött a krízis mélypontján?

Csökken a munkanélküliség és fokozódik a termelés a nyugati ipari országokban. Szakadatlanul tart az árak emelkedése a nagykereskedelemben.

Párizs, október 10. Az Agence Economique et Financière rámutat arra, hogy a munkanélküliség csökkenése az európai nyugati országokban a termelés, a nemzetközi forgalom emelkedését, a felhalmozott készletek csökkenését s a világgazdasági krízis lassú enyhülését jelenti. Kétségtelen, hogy a világ vezető ipari államaiban a termelés emelkedő irányzatot mutat még az aranystandardot fenntartó országokban is. A gazdasági és a pénzügyi szakértők

körében egyre szélesebb körben terjed a meggyőződés, hogy a világ átvergődött a krízis mélypontján.

Ezzel kapcsolatban Londonból jelentik, hogy az Egyesült Államokban, Franciaországban és Angliában a nagykereskedelmi árak 1933 február és június közötti időben érték el a mélypontot, azóta az árak emelkedése szakadatlanul tart. A francia piacon Hitler győzelme erős esést okozott, de ez nagy részben azóta kiegyenlítődt.

Menekültügyi hivatal helyett népszövetségi főbiztos fogja irányítani a német-zsidó menekültek ügyét

Genf, október 10. Mint ismeretes, Graef hollandiai delegátus javaslatot terjesztett a népszövetségi tanács elé, melyben nemzetközi menekültügyi hivatal felállítását kérte a Népszövetségtől, mint ahogy ez az oroszországi menekültek érdekében történt, amikor Nansent bízták meg a menekültek segítése érdekében irányításával. A javaslatot a delegátusok túlnyomó többsége nagy szimpátiával vette magáévá és Németország delegátusai teljesen izolálva maradtak ebben a kérdésben. Ugyanezokor Berenguer francia delegátus is éleshangú határozati javaslatot

terjesztett elő, melyben súlyos szavakkal ítélte el a német kormány eljárását a zsidókkal szemben. A francia javaslatnak is hatalmas visszhangja volt. A német delegátusok minden erejükkel igyekeztek ellensúlyozni ezt a kedvezőtlen atmoszférát és hevesen tiltakoztak az ellen, hogy a Népszövetség a maga büdzséjéből létesítsen külön hivatalt a Németországból elűzött zsidók érdekében. Lázás diplomáciai munkához fogtak, melynek mára meg is volt az eredménye, amennyiben a francia delegáció visszavonta a németországi menekültek ügyében tett előterjesztését, melyet mélyen sértőnek találtak a németek.

Beavatott helyről származó értesülések szerint a Népszövetség nem fog külön bizottságot alakítani a németországi zsidó menekültek ügyeinek intézésére, hanem ehelyett népszövetségi főbiztosot fog kinevezni, aki a Népszövetség és a tagállamok segítségével társadalmi úton fogja előteremteni a segítézés anyagi eszközeit.

A világirodalom egyik legnagyobb életrajzírójának, Emil Ludwignak: Napoleon c. műve 95 lej. Goethe 75 lej. Fülöp Milor René: Rasputin c. hatalmas, szépirodalmi litású könyve csak 120 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában, az összeg és 10 lej portóköltés befizetése mellett, vagy utánvétellel.

Titulescu Varsóban

Kicsérélik az orosz-román megnevezési szerződés okmányait. Moszciszki elnök kitüntette Titulescut

Varsó, október 10. Titulescu tegnap megérkezett a lengyel fővárosba. A román külügyminiszter lengyel kollegájával tárgyalni kezdett a két országot közösen érdeklő kérdésekről.

A mai nap folyamán Moszciszki lengyel köztársasági elnök kihallgatáson fogadta Titulescut s ez alkalommal a Fehér Sas-renddel tüntette ki.

A román külügyminiszter később Beck lengyel külügyminiszter kíséretében látogatást tett Pilsudski marsallnál.

Egyidejű híradás szerint pár órán belül várják a román-orosz megnevezési és döntőbíráskodási szerződés ok-

mányainak kicsérélését. Az aktus Titulescu és Bochrucenko varsói szovjetkövet között a varsói orosz követségen fog végbemenni.

Belgrád, október 10. A Pravda értesülése szerint a legközelebbi kisantant konferencia december vagy január hónap folyamán Belgrádban lesz. Ez az értekezlet foglalkozni fog a Közép- és Délkelet-Európára vonatkozó Mussolini emlékirattal és a leszerelés kérdéseivel.

A jugoszláv fővárosban nem nagyon biznak abban, hogy a leszerelés kérdésében közelebről Genfben megegyezést lehetne létrehozni.

Hetvenöttagú komitácsi banda kézigránatokkal ostromolta meg egy macedón kolonista házát

Pánik a kadrilaterben a komitácsi betörései miatt

Bucuresti-Bukarest, október 10. Az Uj Kelet tud. Tegnap este hét órakor hetvenöt tagból álló komitácsi-banda kézigránatokkal felfegyverkezve megtámadta Bazarigiban Stelie Dugariu macedón kolonista házát. A komitácsi több mint ötszáz lövést adtak le és több kézigránattal ostromolták meg a házat, súlyosan megsebesíték a kolonista feleségét, fiát és tizennégy éves unokahugát. Utóbbi a kórházba szállítása közben meghalt. Stelie Dugariu az ostrom idejében nem tartózkodott otthon. A bulgár komitácsi ezután Keszid felé vonultak és utközben egy szekér karavánnal találkozott. A komitácsi sortűzet adtak rájuk, egy macedón kolonista meghalt, kettő súlyosan megse-

besült. Dugariut, aki nagy román hazafi, egy évvel ezelőtt már megtámadták a komitácsi, amikor súlyosan megsebesült. Akkor menekülés közben a komitácsi magokkal vitték egy török szolgát és egy lovat. Most pedig azért támadták meg újra, hogy bosszút álljanak Petre Petroff komitácsiért, akit letartóztattak és szökése közben agyonlőttek. Petroff még fogvatartása idején kijelentette, hogy meg akarja ölni Dugariut és családját, ha neki nem sikerül, majd el fogják végezni mások.

A kadrilater lakossága rendkívüli izgalomban él az események óta, a bazarigai hatóságok ma érkeztek ki a helyszínre, ahol bevezették a vizsgálatot.

Jasiban akcióba léptek a cuzisták

A belügyminisztérium felülvizsgálja az egyenruha-viselés vádjával felmentett cuzisták és vasgárdisták bűnperét. Megkezdte a nyomozást az ügyesség a Fortu-ügyben

Bucuresti-Bukarest, október 10. (Az Uj Kelet tud.) A szélsőjobb oldali agitációk különböző fasista szervezetek frontján teljes erővel országsszerte folyik. Bukarestben még mindig a Fortu-ügy képezi a szenzációt. Ismeretes, hogy vasárnap este hét órakor detektívek vették körül Fortu bukaresti lakását és erőszakkal besorozták az újvarra a sétálni készülő agitátort. Fortu — saját előadása szerint — előrántotta revolverét, öt lövést adott le, melyekből három talált. A lövések következtében két detektív megsebesült s ugyancsak sérülést szenvedett Fortu egyik rokona, aki közbelépett, hogy a lövöldöző agitátor kezét lefogja.

A hatóságok megállapították, hogy Popescu csendőr valóban megsebesült a lábán. Az ügyesség az érdekes ügyben bevezette a nyomozást.

Tegnap este egyébként a Drumul Nou című lapot, Fortu hivatalosát elkobozták. Néhány díjakot, akik a lapot árusították, letartóztatták, majd később szabadlábra helyezték őket.

Rendkívül érdekes rendeletet adott most ki a belügyminisztérium, mely a LANC és a Vasgárda uniformisait viselő, bíróság elé állított agitátorok ügyében elhangzott ítéleteket kívánja felülvizsgálni. Mivel a bíróságok az egyenruhaviselésért vád alá helyezték propagandistákat minden esetben felmentette, a minisztérium az összes törvényszékektől bekérte a vonatkozó ítéletek indoklásait. A belügyminisztériumnak feltűnt, hogy a Mironescu-törvény alapján vád alá helyezett egyének büntetés nélkül uszlak

meg tárgyalásukat és ebben az ügyben intézkedéseket kíván tenni.

Bucuresti-Bukarest, október 10. A LANC vezetősége, mely tudvalevőleg a legélesebb kampányt indította be, október 29-én Románban kongresszust tart, hogy megmutassa erejét a Vasgárdával szemben, melynek propagandáját a párta vesztélyesnek tartja.

A cuzisták Jasiban is munkába léptek. Tegnap este tüntetést rendeztek, melynek során ablakokat törtek be és néhány zsidót megvertek. Számos letartóztatás történt.

A világháború és a nyomában megváltott politikai hatások következtében az idegen nyelv tanulás elvesztéi luxus jellegű. Gyakorlati jelentősége hirtelen és szembeötlően megnő. Már nemcsak a kereskedelmi levelezés, hanem a divatból tanuló érdeklődik más nyelvek iránt, hanem a társadalom legkülönbözőbb rétegeiből való tömeg is. A fűrge és ráérő kiesiny csapatát a munkában kimerült, tanulókat elszakított közepkoruk nehézségek táborá váltotta fel. Ezzel — úgy hisszük — a háború előtti nyelvtanulási módszer is összeomlott. (Részlet a „100 újságok alapján románul” című könyv előszavából.) A kitűnő és feltűnően ötletes magán tanulásra szánt tankönyv ára 150 lej.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baroș L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Taxa postală piatite in nur No. 224713-9

da Baron i Telefon: 9. Havonta 11 évre 600, e földre: Hr félére 6, detések d KELET az asidóság egyeti kelink utannyor rás megjelölésé

No 6

A német törést sze Németors

Feloszl

BERLIN birodalmi ka és közölte sát, hogy N hagyja a les lár ezt az el szágot a les vánták keny tethetők oss

Ezt köv amelyben fe valamint az é lési választás nemzetnek k many politika leszerelési k

A nagy

Németországnak váratlan kijelése rencia tanácskozás savonulása a vil cökben olyan hely közeli és távoli k számíthatatlanok.

Ezzel a váratlan az európai dem ügye szenvedett új get, de maga a Né is újabb s az edd valsegbe került.

Németország kij ből és a leszerelés távozása kétségte Európában amugya hangulatot s még a nyugati nagyhata teljes elszigetelésre

E pillanatban m ben azok a jelenté mojának be, hogy lia, Amerika, vala manyai hogyan E nak a leszerelési k vozását és a Népsz sének híret.

Nem lehet azonb héifon összeülő lesz le fogja szegzeni döntő s az európa menően kiható esem sem vitatható, ho újabb megsztusa ugy mint Németországot tet fog adni az álta s a leszerelés meg újabb és katasztr vezetó felfegyverk vonulni az európai

Hitler kormánya, megdöbbsent legujab részségétől. Külön volna annak a tény a náciuralom dikta metországnban szint oszlatták a náci bi összes tartományi g Hindenburg elnök talános választásos